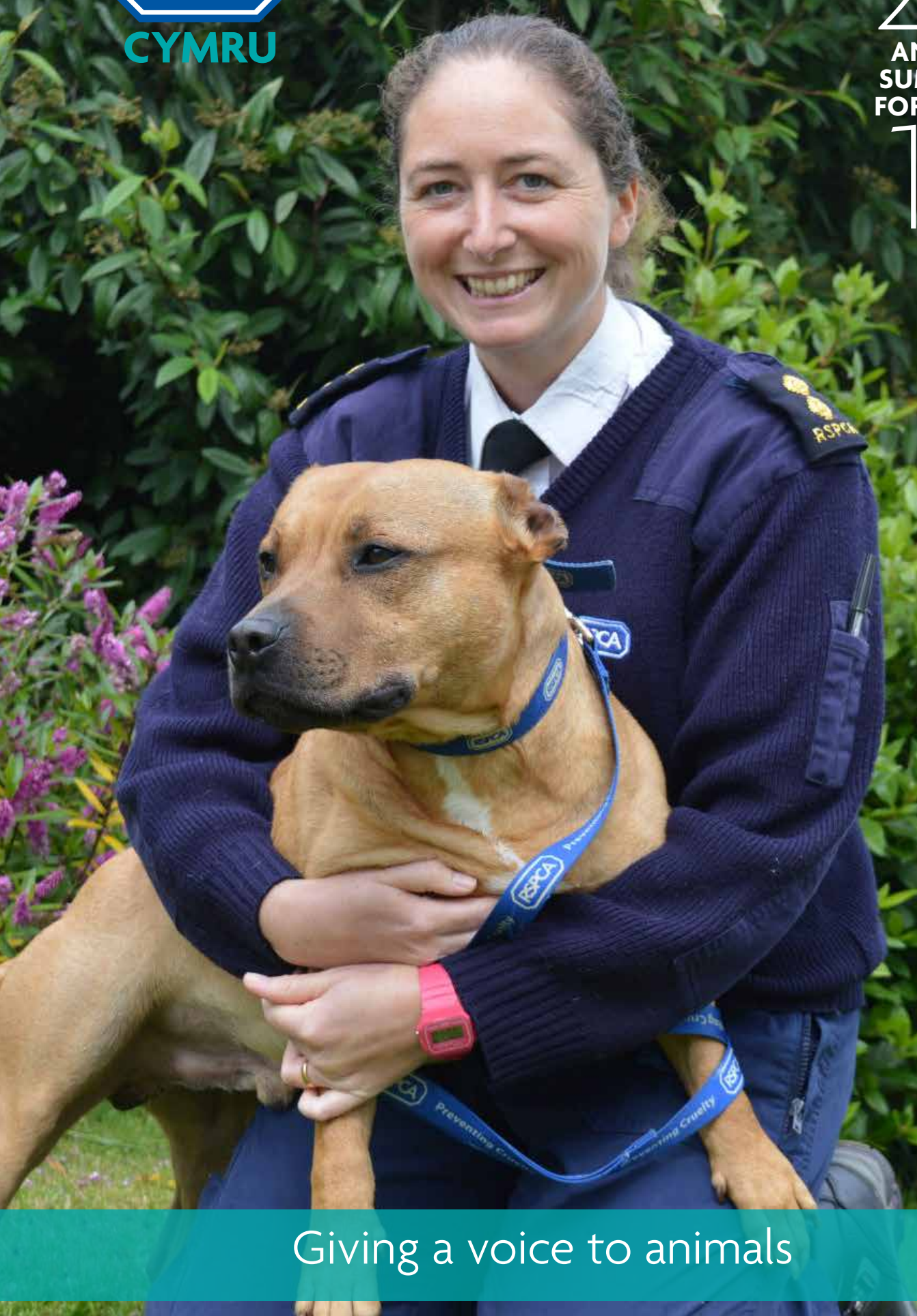

Giving a voice to animals

Our vision:

is a world where all animals are respected and treated with compassion.

Our mission:

is to prevent cruelty, promote kindness to and alleviate suffering of all animals.

Everything we do is guided by our values:

Compassionate:

We care deeply about the lives of animals, we have empathy for people, we act with kindness and consideration at all times.

Inspirational:

We are life changing, we inspire by taking the lead, we speak up when others don't, we take brave decisions, we change animals lives for the better.

Committed:

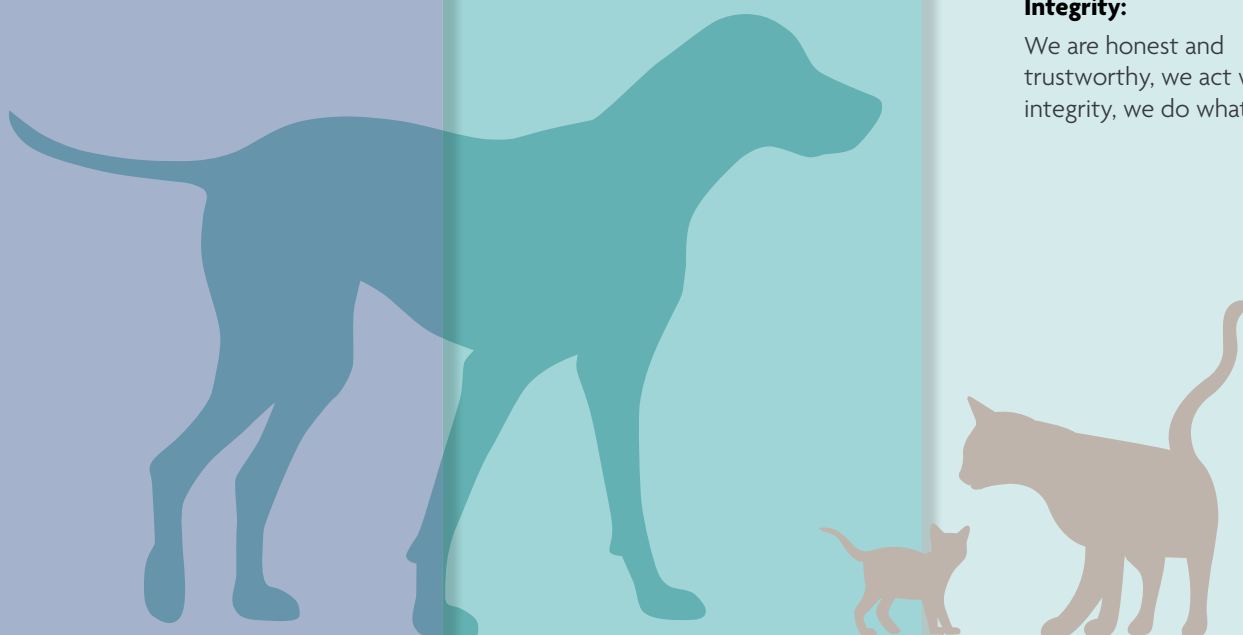
We never give up, we have energy and determination, we rescue animals from cruelty and neglect, giving them new opportunities, and supporting others in doing so.

Expert:

We have expert knowledge, we act on the basis of evidence, we back up our decisions and actions with science, data and experience.

Integrity:

We are honest and trustworthy, we act with integrity, we do what's right.

Welcome to our 2016 review

The RSPCA continued to stand up for animals in Wales in 2016. Prosecutions sadly increased, for the first time in three years, with 61 defendants being found guilty with a total of 120 convictions. The level of cruelty in some of these prosecutions was perhaps most stark in three major cases we encountered: in Wrexham a dog was discovered by police after its owner had cut off its ears with pliers; a golden eagle was kept in squalid conditions in a kitchen flat in Pembroke; and a video shared over two million times on Facebook showed a horse being whipped and kicked by its owners in Llanelli. It is unsurprising then that a YouGov Poll for RSPCA Cymru found that 32 percent¹ of people in Wales think that animal cruelty has increased over the last 10 years and since the introduction of the Animal Welfare Act. We do acknowledge that this may be due, in part at least, to the increased reporting of welfare offences, the prevalence of social media and some high-profile cases, such as the examples given above, it is still deeply concerning.

As well as prosecuting, RSPCA inspectors work with animal owners to improve how they care for their animals by issuing RSPCA welfare and warning non-statutory notices, indicating what changes are needed. In 2016 more than 7,000 of these notices were issued in Wales with more than 7,500 animals being collected and rescued. A large number of these are wild animals and so are, wherever possible, thoroughly examined, rehabilitated and released. During 2016 in Wales the RSPCA and our network of branches across the country also rehomed nearly 2,000 pet animals.

RSPCA Cymru was pleased to hold the second schools' 'Animal Welfare: The Great Debate' event in the Senedd in June. Pupils from across South Wales were able to debate the key question of "Who is responsible for animal welfare?", with each school representing both sides of the argument for the Welsh Government, police, vets, local authorities, the RSPCA and the public. Other successful events in 2016 included a big increase in visitors to our stand at the Royal Welsh Agricultural Show and Pride Cymru, both of which we will be returning to in 2017.

By the start of 2016, all politicians and candidates in Wales gearing up for the elections to the National Assembly for Wales, had received, or had access to, copies of RSPCA Cymru's comprehensive report *Issues for the Fifth Assembly*. We were delighted to see many of the topics in that report translate to manifesto commitments by politicians and political parties. The RSPCA's various animal welfare campaigns resumed following the end of the election in May, including a new campaign calling for a ban on the hidden problem of people keeping primates as pets.

Developments in legislation during this year included the advent of the long-awaited mandatory microchipping of dogs, introduced in April. The RSPCA had spearheaded this campaign for more than two decades but even with this success, more work has to be done to convince the Welsh Government that mandatory registration or licensing for dogs is needed to properly ensure their welfare and develop responsible dog ownership in our society. Also crucial to encouraging responsible pet and animal owners are the codes of practice that exist for various species. During 2016 RSPCA Cymru worked with the Welsh Government and partners from the animal welfare sector to review the codes for dogs, cats, equines, as well as farm codes for laying hens, pigs and chickens reared for meat. We look forward to this work being taken forward in 2017.

The political events of 2016 will undoubtedly have an impact on the welfare of animals, in particular the referendum on Britain's membership of the European Union (EU), with the conditions and legal standards of care for farm animals especially coming from the EU. RSPCA Cymru is already working to ensure that the welfare of all animals is maintained and any opportunities to improve animals' lives when Britain leaves the EU are maximised.

We would like to thank all our wonderful supporters in Wales for helping us to continue our work to protect animals. You make what we do possible.

Daphne Harris
Chair, RSPCA Council

Paul Baxter
Chair of RSPCA Cymru
RSPCA Council Trustee

¹ These figures are from YouGov Plc. Total sample size was 1,103 adults. Fieldwork was undertaken between 10–13 January 2017. The survey was carried out online. The figures have been weighted and are representative (politically) of all Welsh adults (aged 18+).

On the frontline for animals

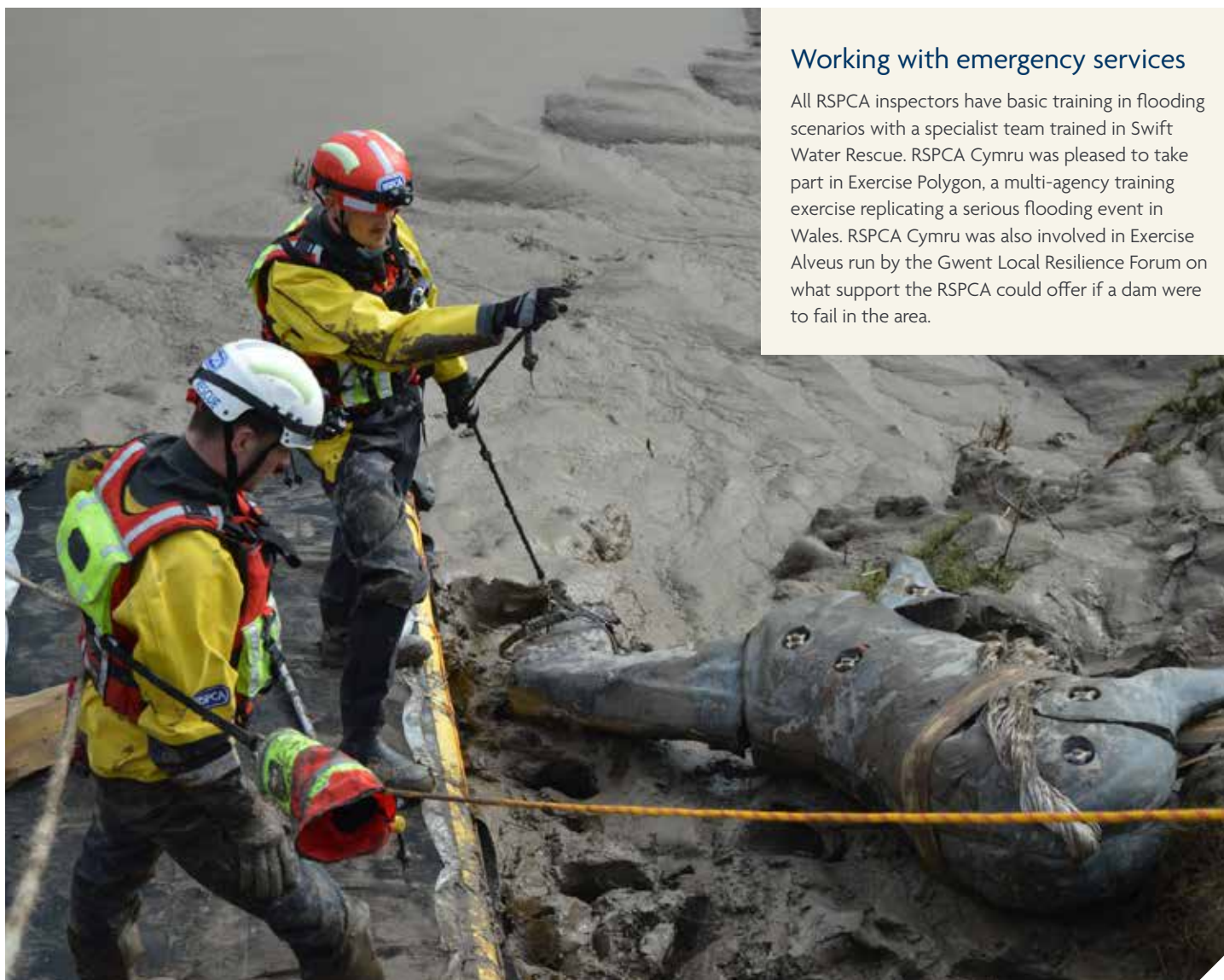
On call for animals. RSPCA Cymru works around the clock to protect, rehabilitate and provide care for the country's animals. On the frontline, RSPCA inspectors, animal welfare officers and animal collection officers respond to emergency situations in all corners of Wales; 24 hours a day, 365 days a year. These officers carry out unique but intertwined roles, which provide a daily lifeline for animals in need.

In Wales, 7,642 animals were collected and rescued by the charity across 2016, with new homes found for 1,856 animals. Many rescued animals - particularly wildlife - are rehabilitated and returned to where they belong; whilst others, including farm animals, are often returned to their owners.

Throughout 2016, our officers worked on a series of complex and challenging investigations and rescues, dealing with animals who were suffering from abandonment, neglect, or cruel treatment. The RSPCA receives approximately 50,000 calls from Wales each year - equating to a report about an animal in need every 10 minutes.

2016 once again showcased the diverse and unpredictable nature of the work undertaken by RSPCA officers and displayed the unique skills, commitment and dedication required each and every day, to ensure the safety of the species involved - whether they be pets, farmed animals or wildlife.

7,642
animals were
collected and
rescued in 2016.

Working with emergency services

All RSPCA inspectors have basic training in flooding scenarios with a specialist team trained in Swift Water Rescue. RSPCA Cymru was pleased to take part in Exercise Polygon, a multi-agency training exercise replicating a serious flooding event in Wales. RSPCA Cymru was also involved in Exercise Alveus run by the Gwent Local Resilience Forum on what support the RSPCA could offer if a dam were to fail in the area.

Gull saved from Conwy fishing litter

The RSPCA needs to be ready to deal with a multitude of different species and types of situation. Welfare issues linked to wildlife, in particular, often pose unique and challenging scenarios for the RSPCA's inspectorate. Sadly, the dangers fishing litter poses is something witnessed regularly on the frontline. A young black backed gull was found struggling in Conwy, with fishing line wrapped around him, preventing the bird from flying. The gull was also struggling with a fishing hook caught in its beak; in an incident sadly typical of the dangers discarded fishing litter can cause Wales' wildlife. Rescued in an exhausted state, the line and hook were removed from the gull, who then spent time recovering in RSPCA Cymru care.

Royal kitten saved at Pembroke Castle

Protecting and helping pets - such as cats, dogs and rabbits - is often the work most commonly associated with the RSPCA. 2016 marked another year of the RSPCA providing a lifeline to the country's companion animals; responding to a multitude of diverse rescues, injured pets and serious welfare issues. Rescues can occur in the most unlikely locations and, in October, a terrified kitten was saved after becoming trapped 15 metres up a castle wall at Pembroke Castle. A passer-by spotted the kitten struggling on the wall, thrashing around in foliage. RSPCA Cymru worked with Mid and West Wales Fire and Rescue Service, to bring the adventurous kitten to safety. The kitten was affectionately nicknamed Henry - after Henry VII - who was born at the site, with the medieval castle's manager commenting that the incident was believed to be a first!

We wish ewe a merry Christmas

In excess of 17 million farm animals live in Wales, and the RSPCA works to improve their welfare at every stage of their lives - including on the frontline. The RSPCA is on hand every single day of the year - including Christmas Day! While many people across Wales were tucking into their festive lunch, an RSPCA inspector rescued a ewe who had become trapped in barbed wire in a hedge near Swansea. The sheep - who was visibly nervous and jumpy - was carefully set free, released using wire cutters, and returned to join the rest of the festive flock!

Preventing cruelty and protecting animals

Tough line on crime. Preventing animal cruelty taking place and educating people as to their responsibilities towards animal welfare, remained a primary focus for RSPCA Cymru throughout 2016. In 2016, 7,119 welfare and warning notices were implemented by the charity, a **23 percent increase on 2015**. However, sometimes, a prosecution is the only option both to protect animals, and aiming to ensure that those inflicting cruelty or neglect cannot do so again.

The very diverse nature of prosecution activity undertaken by RSPCA Cymru, was highlighted in 2016 as we saw a range of species protected through the RSPCA's use of animal welfare legislation - including dogs, a golden eagle and equines. Across Wales, 120 convictions were secured in magistrates' courts - related to 61 defendants - marking the highest number of convictions in Wales since 2013. Punishments handed down included custodial sentences, suspended prison sentences and bans on the keeping of animals. In addition, further examples of the 120 convictions secured by RSPCA Cymru during 2016 can be found in the RSPCA's 2016 Prosecutions Report². In 2016, the RSPCA also investigated 10,540 complaints of cruelty in Wales.

In 2016 we investigated **10,540** complaints of cruelty and we successfully implemented **7,119** welfare and improvement notices to prevent suffering.

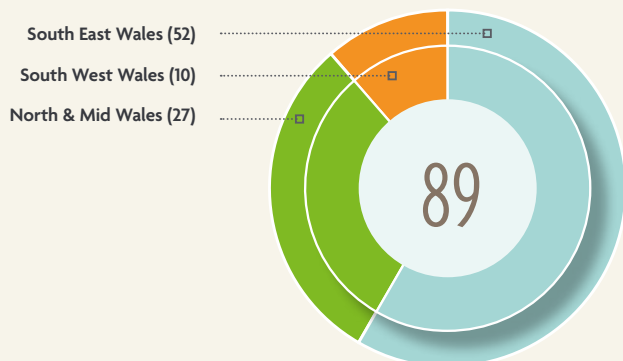

“Thinnest” huskies ever seen

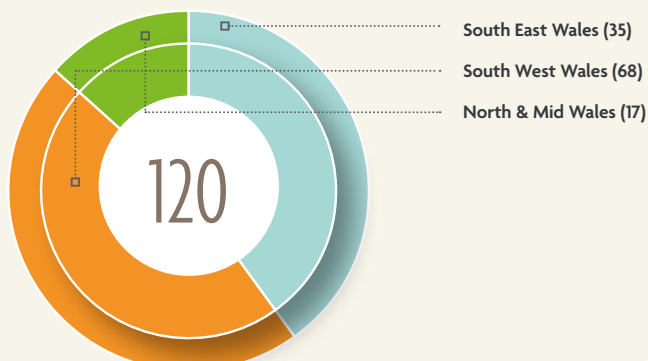
A Cwmbran couple were banned from keeping dogs for two years, after allowing husky dogs to become “the thinnest” an RSPCA inspector had ever witnessed. Both defendants were also handed a 12-month community order of 100 hours unpaid work. Additionally, both were ordered to pay £360 in costs and an £85 victim surcharge. RSPCA inspector Sophie Daniels found four huskies - named Cloud, Diesel, Delta and Asher - in an emaciated state, with bones visible through their coats.

The condition of the dogs signed-over to the RSPCA improved dramatically, solely through the provision of proper care. One of the dogs - Diesel - later became the star of an RSPCA Cymru film, celebrating the first 10 years of the Animal Welfare Act. The huskies have all found loving new homes.

Total number of convictions - 2015

Total number of convictions - 2016

² www.politicalanimal.wales/prosecutions16

Golden eagle in squalid conditions

RSPCA Cymru took action after finding a golden eagle kept in horrific conditions in a dirty Pembroke kitchen. The bird, tethered to a short jess strap, was surrounded by mouldy food, broken glass, household rubbish, a whiskey bottle and mounds of faeces. The situation was described as “unthinkable” by a disbelieving RSPCA inspector. The defendant involved was disqualified from keeping animals for 10 years, fined and given a 12-month community order. A golden eagle has very complex and specialist needs - and the failure to meet those needs was the focus of the prosecution activity. The bird is now doing well in a specialist centre.

Dogs with poorest skin condition

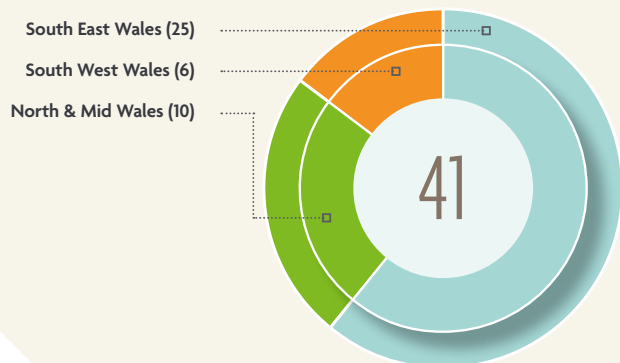
2016 saw one RSPCA inspector comment that she had “never seen” poorer skin condition on a dog, as a Merthyr couple were banned from keeping animals for five years after admitting causing unnecessary suffering to a collie-type dog. The RSPCA arrived at a property to find the dog with extensive fur loss, overgrown nails and fleas. The dog’s skin was also hot to touch, he was suffering from a flea allergy, dermatitis, secondary infection and ear infection. In addition to the ban, each defendant was given a 12-month community order with 140 hours unpaid work, and fined £300, plus an £85 victim surcharge.

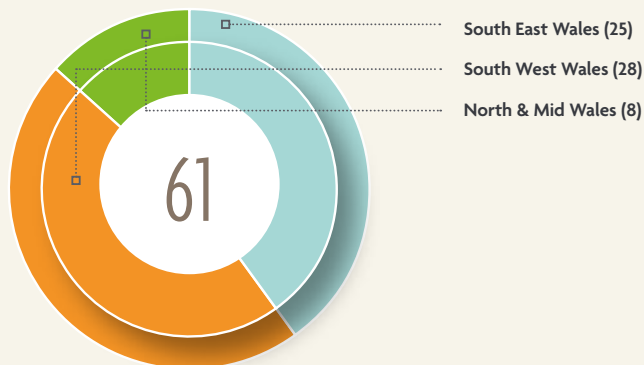
Staffy given cocaine and ears mutilated

A Wrexham man was sent to prison in 2016, after plying a Staffordshire bull terrier with cocaine, and brutally cutting the animal’s ears off with pliers in what was one of the most shocking acts of cruelty witnessed by the RSPCA over the calendar year. The man was seen pinning a dog that had been muzzled to the ground before slicing the dog’s ears off. Cocaine was detected in Victor’s system, following veterinary inspection. RSPCA Cymru arrived to find the dog’s wounds bleeding heavily and being licked by another dog. The defendant was given a 24-week prison sentence, disqualified from keeping dogs for 10 years and was given a 12-month probation order.

Defendants convicted - 2015

Defendants convicted - 2016

Our full circle of care

Getting ready for a new life. Our priority is to find suitable spaces to meet the needs of all animals that come into our care. The majority of animals that we help come to us through RSPCA inspectors and are therefore the animals in greatest need in terms of their welfare. We provide veterinary care, behavioural support and rehabilitation to rebuild the health and trust of some of the worst treated animals. Throughout Wales our veterinary clinics, animal centres, adoption centre, branches, and equine rehoming officer work tirelessly to provide specialist care to prepare our animals for their new lives.

In 2016 the RSPCA as a whole in Wales neutered more than **9,000** animals

Re-united by the power of social media

The power of social media as a tool for good in the animal welfare world was showcased in November, after an injured tabby-and-white stray cat was collected by RSPCA Cymru. The cat was found walking on three legs and in need of veterinary care in the Sychdyn, Mold area. The cat was not microchipped – so RSPCA Cymru exhausted numerous avenues to reunite the cat with her owners. After an astonishing 10 weeks apart, the owners spotted a posting about the cat on Facebook, and came forward to be reunited with her. The story also highlighted the importance of microchipping, and the role they can play in reuniting lost pets with their families.

Rehabilitation and rehoming

After receiving any immediate veterinary treatment that they require, many animals then need a safe place to recuperate and prepare for their new life. In Wales we provide a combination of animal centre, foster, and private boarding spaces to meet the rescue, rehabilitation and rehoming needs of our animals.

Wales has two RSPCA animal centres - one based in Bryn-y-Maen in North Wales and the other in Newport in South Wales - and an RSPCA adoption centre based in Pets At Home in Newport. These centres prioritise rehabilitation and rehoming of animals from the RSPCA inspectorate and are run by staff with expertise in welfare and behaviour to meet the specific needs of rescued animals. For further information about their work, please visit:

North Wales - Bryn-y-Maen animal centre

www.rspca.org.uk/local/bryn-y-maen-animal-centre

South Wales - Newport animal centre

www.rspca.org.uk/local/newport-animal-centre

South Wales - Newport Pets At Home adoption centre

www.rspca.org.uk/local/newport-animal-adoption-centre

We also have the support of a network of 14 RSPCA branches across Wales. Branches are separately registered charities, mostly run by volunteers. Each branch operates at a local level offering a range of animal welfare services. For details of your local branch visit:

www.rspca.org.uk/whatwedo/yourlocal

In 2016 the RSPCA animal centres and branches in Wales rehomed more than 1,800 animals.

Emergency spaces

We never know when animals are going to come into our care and occasionally we have an unexpected urgent need to remove animals from terrible conditions. In these situations we sometimes have to use emergency boarding until we can find a permanent rehabilitation and rehoming space. In 2016 the RSPCA branches in Wales joined together to provide more than 7,600 days of emergency boarding for animals in need.

Equines

More than 100 horses, donkeys and ponies from across Wales came into our care in 2016, for various reasons such as suffering from headcollar injuries, starvation, untreated wounds or due to irresponsible ownership.

It often takes a long period of specialist care to prepare these mistreated equines for their new homes, especially as many come in ready to foal or with young foals with them.

Our expert equine carers help to rebuild their health and regain their trust before matching them with the best new homes so that they never have to experience neglect and cruelty again.

Community welfare support

In addition to rehabilitating and rehoming animals brought in by the RSPCA inspectors, we want to help prevent more animals from ever needing to come into our care.

Neutering and microchipping are essential to reduce the number of unwanted animals, to help prevent illnesses and reduce fighting, and to help reunite lost animals with their owners. In Wales our RSPCA inspectors come across many animals who have been lost and injured and litters that are sadly unwanted and uncared for, particularly cats. We were therefore pleased to roll out the Wales Cat Neutering and Microchipping Initiative with Cats Protection in 2016. More than 100 vets across Wales signed up and eligible owners could get their cat neutered and microchipped for just £5. More than 6,000 owners protected their cats using this offer in 2016.

In addition to this scheme, a further 3,000 animals were neutered and microchipped by RSPCA branches and facilities in 2016.

Veterinary care

We have a dedicated RSPCA veterinary clinic in Merthyr Tydfil and a number of welfare clinics run by our branches, including a mobile clinic that visits sites across North Wales. We are also fortunate to work with a number of very supportive private veterinary practices across Wales. These veterinary facilities provide emergency treatment and ongoing care for sick and injured animals that have been rescued by RSPCA inspectors and for the pets of eligible owners in need.

In 2016, Merthyr Tydfil Clinic and the RSPCA branches in Wales provided more than 13,700 welfare treatments for animals in need.

Education is prevention

At the heart of the RSPCA's name is the word 'Prevention' and we believe that by educating young people about the needs of animals and the responsibilities that we humans have for them, we can help prevent cruelty from happening in the future. In the RSPCA education team we offer training and advice to help us to spread the animal welfare message.

The teacher training we have done this year has the potential to reach **75,500** children³

Teachers

In 2016 we provided interactive workshops to 151 trainee teachers in Cardiff Metropolitan University and the University of South Wales to demonstrate the importance of educating children about the needs of animals and give them ideas and resources that they can use in their future teaching. This work in Initial Teacher Training is a key part of the education strategy, which enables us to ensure that important messages about the sentience of animals, and about the responsibility of humans to meet the needs of animals, continues to be passed on to children in schools. The sessions are always very well received by students, generating positive feedback, and seen as important aspects of the courses by tutors.

"This session was really useful and gave lots of ideas as to how topics could be taught. It also wouldn't have been a website I would have previously looked on for resources."

Primary PGCE student at Cardiff Metropolitan University

"I found this training session useful because I now know the importance of informing children of how to care for animals properly. It has given me ideas of what lessons I could teach."

Year 1 BA student at University of South Wales

³ This is a calculation based on the assumption that each teacher will teach 25 pupils per year over a career of 20 years.

Foster carers

Our work with child foster carers has come about following various contacts from fostering teams and agencies over the years asking for help with supporting their carers. Many children in the foster system need a great deal of help to develop empathy skills towards both humans and animals due to the experiences they have had, and some have shown concerning behaviour around animals which makes them hard to place with families. In 2016 we ran two workshops, one in Swansea and one in Cardiff, showing ways in which carers could help children develop empathy skills to see animals as sentient beings with needs, as well as ways to teach children to interact appropriately and safely with animals in the home.

Educational events

In 2016 we held another Great Debate event for 11-14 year old students, building on the success of the previous year. Five secondary schools from Swansea, Neath Port Talbot, Newport, Cardiff and Vale of Glamorgan took part and once again debated the question 'Who is responsible for animal welfare?'. Presenting cases for the responsibilities of the Welsh Government, the police, local authorities, vets, the RSPCA and the public, the students voted

for who they thought had most responsibility and, interestingly, the result for the second year running was in favour of the public having the greatest share of the responsibility. The students put a fantastic amount of research into preparing their cases and the standard of the speeches was once again extremely impressive.

A visit to the Senedd was arranged as part of the day, so students could see for themselves the place where decisions are taken that affect their daily lives. Following lunch, they were also invited to take part in a Question Time session, putting their own questions about animal welfare to an expert panel, comprising of the British Veterinary Association, Welsh Government, Welsh Local Government Association, RSPCA inspectorate and the South Wales Police and Crime Commissioner.

We were approached by a secondary school in Rhondda Cynon Taff in October to provide support to a group of Welsh Baccalaureate students who had identified animal neglect as an issue in their community that they would like to tackle. They had decided to undertake some coaching sessions with Year 7 students in their school in order to do this. A member of our education team met with the students to give advice about activities and resources that could be used and at the time of going to press we eagerly await news of how this has gone.

Participants in the 2016 Great Debate, in the National Assembly for Wales, with Capital FM's Matt Lissack

Giving animals a voice in 2016

The political events of 2016 will have an impact on the future of animal welfare in Wales. RSPCA Cymru will continue to be a strong voice for animals to politicians and decision makers, ensuring that the thousands

of actions taken by RSPCA Cymru supporters are heard and animal welfare remains a priority for governments, organisations and people across Wales.

Campaigning

We took our campaigns to more events across Wales than ever before in 2016 - from freshers' fairs, to the Royal Welsh Show, to our Big Walkies fundraising event in Bute Park, to street stalls in small towns - no event is too big or small for meaningful engagement with communities who care about the lives of animals in Wales. For the first time, RSPCA Cymru attended Pride Cymru - Wales' largest celebration of equality and diversity, and nearly 1,000 supporters visited our stand in the space of just a few hours.

All campaigning was naturally suspended during the period of elections to the National Assembly for Wales held in May but despite this, 2016 was a busy year for us. The Welsh Government commissioned an independent report⁴ on the use of wild animals in circuses and our team of scientific advisers ensured the message was received that circuses are no place for wild animals - something we know the public strongly support.

This year also saw the launch of our campaign to ban the keeping of monkeys, and other primates, as pets. With a hard-hitting interview with former Assembly Member, Lorraine Barrett, who spoke of the "biggest mistake of [her] life" when she bought a primate from a pet shop, we sought to tackle the root cause of cruelty happening - people not knowing what they are taking on with these complex and sentient beings as primates do not suit life in a domestic home.

⁴ politicalanimal.org.uk/wp-content/uploads/2017/01/The_welfare_of_wild_animals_in_travelling_circuses.pdf

Community Animal Welfare Footprint (CAWF) awards 2016

South Wales Police - Highly Commended (Welsh Innovator)

Monmouthshire County Council – Gold (Contingency Planning)
Cardiff Dogs Home (Cardiff Council) – Gold (Stray Dog)
Denbighshire County Council – Gold (Stray Dog)
Newport City Council – Gold (Stray Dog)
Wrexham County Borough Council – Gold (Stray Dog)

Pembrokeshire County Council – Silver (Stray Dog)
Shared Regulatory Services – Silver (Stray Dog)

Pembrokeshire County Council – Bronze (Animal Establishment Licensing)
Shared Regulatory Services – Bronze (Animal Establishment Licensing)
City of Cardiff Council – Bronze (Contingency Planning)
Cartrefi Cymunedol Gwynedd – Bronze (Housing)
Clwyd Alyn Housing Association – Bronze (Housing)
Merthyr Tydfil Housing Association – Bronze (Housing)
Merthyr Valleys Homes – Bronze (Housing)
Rhondda Housing Association – Bronze (Housing)
Isle of Anglesey County Council – Bronze (Stray Dog)

A record 16 awards were won by 14 councils and housing associations across Wales, with South Wales Police being highly commended in the Welsh Innovator category.

Since 2008 the awards have recognised organisations that deliver higher animal welfare standards in animal establishment licensing, contingency planning, housing and stray dog provision. The awards were presented by Lesley Griffiths AM, the Cabinet Secretary for Environment and Rural Affairs, at a special ceremony in October and are supported by the Welsh Government, Welsh Local Government Association, Chartered Institute of Environmental Health and Chartered Trading Standards Institute.

Working for change

Following the EU referendum in 2016, RSPCA Cymru has been working to ensure that the laws concerning animal welfare are maintained and enhanced. During an inquiry by the National Assembly for Wales on the impact of leaving the EU, we submitted evidence highlighting key legislation we would like to see retained. This included: the declaration that animals are sentient beings in the Treaty of Lisbon; the requirement for horses to have passports; and the non-commercial movement of pet animals. The RSPCA is also developing proposals for reformed CAP payments to increase and protect animal welfare standards in farming.

RSPCA Cymru responded to public consultations by the Welsh Government, National Assembly for Wales and local authorities on a range of issues affecting animal welfare. A number of local councils sought opinions on introducing Public Space Protection Orders to make it an offence not to have a method of clearing up after your dog. However, councils also looked to ban dogs from marked-sports pitches which we are concerned would restrict a dog's ability to be let off the lead. The Welsh Government also proposed a new duty for Fire and Rescue Services to rescue people in a flooding scenario. We made it clear in our consultation response that the duty should also include a requirement to save animals.

Hundreds of people signed RSPCA Cymru's campaign supporting our consultation response following the Welsh Government launching their proposals for a refreshed Bovine TB eradication programme. RSPCA Cymru continues to support the Welsh Government's cattle-based measures but remains concerned that the scientific basis for killing badger populations, as a means of controlling the disease in cattle, is insufficient. We continue to discuss the issue with government and stakeholders reflecting the serious nature of the disease and attempts to control it. The RSPCA welcomes the reductions achieved so far with nearly 500 fewer herds under restrictions, compared with the peak in 2009 and 95 percent of herds TB free by the end of 2016.

In the summer of 2015 Welsh Government ministers asked RSPCA Cymru to conduct a formal review of Responsible Dog Ownership. An expert panel was convened with the police, local authorities and Dogs Trust and then an extended group of stakeholders were consulted through a written consultation and oral evidence sessions. The findings were examined and written up in a report⁵ which was submitted to Welsh Government in March 2016. A series of recommendations involving all key stakeholders were contained in the report and we now await the Government's response.

⁵ politicalanimal.org.uk/wp-content/uploads/2016/03/Responsible-Dog-Ownership-Review-March-2016.pdf

Operation Delphin - a major news piece

The rescue of nearly 100 puppies at Holyhead Port in the early hours of the morning, as part of an RSPCA-led, multi-agency operation tackling illegal animal importation, received widespread media attention. This was featured prominently in The Times, The Sun, the Daily Mirror, the Daily Mail, the Daily Express, BBC World News, BBC Wales News, ITV News, the Irish News, RTE, Seeker and many other major outlets. In Wales, the story was featured on the front page of the Daily Post, and numerous other local outlets - including the South Wales Evening Post. 2016 broadcast coverage of this incident included ITV's Good Morning Britain, the BBC 3 documentary The Cost of Cute: The Dark Side of the Puppy Trade, and BBC's Watchdog, BBC Radio 5 Live, BBC News and many others. The level of broadcast coverage obtained marked the biggest media reach to date for RSPCA Cymru, and helped shine the light on this major animal welfare issue.

Communicating the key issues

Communicating our message to the public is one of the most important tools to promote both the work of the RSPCA and key animal welfare messages. Media at a local, Wales, national UK, and international level continued to take an intense interest in the activities of RSPCA Cymru throughout 2016 and, generally, matters pertaining to animal welfare. This reflects the high level of interest there is from the general public and society as a whole. External communications remain a critical tool at our disposal, and RSPCA Cymru is proud of its relationships with media at all levels.

RSPCA Cymru's work obtained **663** media mentions in 2016 - an increase of more than 23 percent⁶

Press coverage

In 2016, approximately 160 proactive press releases, and hundreds of reactive press statements were issued to the media. Independent analysis⁶ recorded 663 media mentions for RSPCA Cymru in 2016, an increase of 23.4 percent on the previous calendar year. However, given the well-documented restrictions of accurately recording media coverage, the column inches obtained by RSPCA Cymru throughout 2016 are believed to be much higher still. Coverage in 2016 ranged from hyperlocal press, to major news outlets, including the Mail on Sunday, CBBC Newsround, MSN News, BT News and many others.

Broadcasters

RSPCA Cymru's relationship with broadcasters at a local, Wales and UK level continues to develop, and throughout 2016 our work attracted significant television and radio coverage. Interviews were given to BBC Wales, ITV News, Made in Cardiff TV and others, in addition to a series of local and national radio stations. RSPCA Cymru is also proud to work closely with Welsh language broadcasters, with coverage provided throughout the year for both S4C and BBC Radio Cymru. RSPCA Cymru also worked extensively with the BBC's Week In, Week Out team on the development of an award-winning documentary concerning the campaign calling for the regulation of animal welfare establishments and sanctuaries.

Political Animal website

RSPCA Cymru's Political Animal website (PAW) is an integral tool in communicating the RSPCA's public affairs activity with Assembly Members, local authorities and other key political stakeholders. The website remains a sector-leading resource for politicians, staff, political parties and other decision makers to gain key briefing, news and other material related to their work. Content continues to inform the formulation of political questions and debates, and acts as a helpful guide for casework enquiries. PAW includes the provision of consultation responses, briefings, factsheets and media bulletins.

Social media

RSPCA Cymru's dedicated social media channels continue to grow and provide critical avenues to offer supporters, and the public, immediate information, advice, and more, with regards to the welfare of animals, and to engage directly with them. Facebook remains the most popular social media tool by which the public engage with RSPCA Cymru, and our channel grew substantially over 2016 - finishing the year with almost 7,500 'likes', securing annual growth of 63 percent. Posts regularly reach tens of thousands of users and video footage of the interception of illegally-imported puppies reached 98,400 individuals. Meanwhile, an appeal for information about a dog found abandoned and tied to railings in Merthyr Tydfil reached more than 109,000 people - almost twice the population of the town. The page also acts as a fun and educational tool and a festive puzzle reached a record-breaking 247,000 people via RSPCA Cymru's channel alone. Twitter, too, was a key platform to promote animal welfare messaging and in 2016 the @RSPCACymru account generated 760,000 impressions. RSPCA Cymru edits video footage in house to portray key animal welfare messages, while we worked with Merthyr Tydfil College again on the production of a specialist film, which, for 2016, looked in detail at the work of RSPCA inspectors on the frontline.

⁶ The data was found by using the Meltwater database to search for online articles from various media outlets, which referenced RSPCA Cymru or the RSPCA in Wales between 1 January 2016 and 31 December 2016.

Help us and get involved

GIVE GENEROUSLY

Support us with a regular donation by direct debit. This means we can rely on your support and plan more effectively, visit:

www.rspca.org.uk/donate and see why every penny counts.

If you would like to help the RSPCA, you can give £3 now by texting HELP to 78866 (text costs £3 + one standard network rate message).

Become an RSPCA Sponsor, visit: www.rspca.org.uk/sponsor

Complete a Gift Aid Declaration if you are a UK taxpayer and boost your donations by an extra 25 percent at no extra cost to you. Visit: www.rspca.org.uk/getinvolved/donate/advice/giftaid for further information.

LEAVE A LASTING LEGACY

Did you know more than 50 percent of our work to protect vulnerable animals is funded by the gifts people kindly leave to us in their Will? The generous act of leaving a gift in your Will means you'll help protect animals from cruelty long into the future. Please contact our Legacy Team on: 0300 123 0239 to request your free Will Guide, alternatively email: giftsinwills@rspca.org.uk or visit:

www.rspca.org.uk/giftsinwills

TAKE PART IN AN EVENT AND/OR FUNDRAISE FOR US

Whether you want to organise a coffee morning or climb Kilimanjaro, we can support you. Fundraising should be fun - why not ask your employer to match whatever you raise with matched giving or even give you a donation.

Remember, you don't have to take part in an event to fundraise for us, you can take advantage of something that already exists - does your local pub already hold a quiz? Will they donate the proceeds? Ask your local Rotary Club, Ladies Circle or Lions Club to encourage its members to take part in an event on our behalf. For more information on our events and fundraising ideas, please email us at: fundraisers-support@rspca.org.uk

TAKE ACTION

Rehome or foster an animal from one of our centres or branches, visit: www.rspca.org.uk/findapet

Volunteer for us, visit: www.rspca.org.uk/volunteer to see some of the opportunities we are currently recruiting for. We are specifically looking to recruit Volunteer Speakers for schools: www.rspca.org.uk/volunteerspeaker - check out this page for more details.

IN YOUR AREA

RSPCA local branches are run by volunteer trustees who influence how we care for animals and prevent cruelty to animals locally.

Find out about becoming a branch trustee at: www.rspca.org.uk/branchtrustee

Check out what we're doing in Wales: www.rspca.cymru

SPEND AND SAVE

Take out MORE THAN Pet Insurance - we receive a donation for each policy sold, visit: www.rspca.org.uk/petinsurance

Buy charity gifts, presents, RSPCA pet and animal food and accessories at our RSPCA Shop Online, visit: www.shop.rspca.org.uk

Look for the RSPCA Assured higher-welfare label on food products when shopping and eating out, visit: www.rspcaassured.org.uk/where-to-buy/map for where to shop.

Ask your supermarket to stock the RSPCA Assured higher welfare food products you want: www.rspcaassured.org.uk/get-involved/lobby-your-supermarket

Book a cottage holiday and we will get 10 percent of the booking, visit: www.chooseacottage.co.uk/rca or call: 0345 268 8714.

SOCIAL SCENE

Follow us on Facebook: www.facebook.com/RSPCAcymru

Follow us on Twitter: www.twitter.com/RSPCAcymru

Watch our films on: www.youtube.com/RSPCAcymru

Your generous donations of time, money and support mean we can plan ahead and work out how best to use our resources for animal welfare.

HAVE FUN

Play the RSPCA Weekly Lottery and raise money for animals at the same time, visit: www.rspca.org.uk/lottery

CAMPAIGN FOR US

We campaign to make the world a better place for animals. Take action and help us by visiting www.rspca.cymru/campaigns

GO GREEN

Take unwanted goods to one of the 300+ RSPCA charity shops, visit: www.rspca.org.uk/inyourarea to find your nearest shop.

Recycle ink-jet cartridges for us. Call: 0800 091 0696 or visit: www.therecyclingfactory.com/rspca

Recycle broken and unwanted jewellery, UK and foreign banknotes, stamps, mobile phones and gadgets. Call: 0800 633 5323 or visit: www.recyclingforgoodcauses.org/rspca

GET INVOLVED

To join the RSPCA, visit: www.rspca.org.uk/joinus

Children aged 8-12 can subscribe to the animal action magazine. Visit: www.rspca.org.uk/theclub

Or for teenagers: <https://young.rspca.org.uk/teen>

The RSPCA Young Photographer Awards is open to anyone aged 18 or younger. The aim of the competition is to encourage young people's interest in photography and their appreciation and understanding of the animals around them. Visit: www.rspca.org.uk/ypa for past winners' photos and how to enter in 2017.

FEED YOUR PETS

Buy RSPCA pet food for your cats, dogs, guinea pigs and rabbits – it's been designed by experts. Cat and dog foods are 'complete', meaning they contain all that your pets need to keep healthy. Visit: shop.rspca.org.uk/pet-food

Photos: RSPCA Cymru

Royal Society for the Prevention of Cruelty to Animals
6 Cae Gwyrdd, Greenmeadow Springs Business Park, Cardiff CF15 7AB
0300 1234 999 www.rspca.cymru www.politicalanimal.wales

[facebook.com/RSPCAcymru](https://www.facebook.com/RSPCAcymru) [@RSPCAcymru](https://twitter.com/RSPCAcymru) [youtube.com/RSPCAcymru](https://www.youtube.com/RSPCAcymru)

The RSPCA helps animals in England and Wales. Registered charity no: 219099
The RSPCA only exists with the support of public donations.

Copyright © 2017 RSPCA. All rights reserved. This material must not be reproduced or used in any manner whatsoever without the express written permission of the RSPCA.

Printed on 100% recycled materials using environmentally-friendly processes

Rhoi llais i anifeiliaid

Ein gweledigaeth:

yw byd lle caiff pob anifail ei barchu a'i drin â thrugaredd.

Ein cenhadaeth:

yw atal creulondeb, hybu caredigrwydd i bob anifail a lleihau eu dioddefaint.

Ein hegwyddorion sy'n llywio popeth a wnawn:

Tosturiol:

Rydym yn pryderu'n fawr am fywydau anifeiliaid, rydym yn uniaethu â phobl, rydym yn gweithredu'n garedig ac yn ystyriol bob amser.

Ysbrydoledig:

Rydym yn newid bywydau, rydym yn ysbrydoli drwy gymryd yr awenau, rydym yn codi'n llais pan nad yw eraill yn gwneud hynny, rydym yn cymryd penderfyniadau dewr, rydym yn newid bywydau anifeiliaid er gwell.

Ymroddiad:

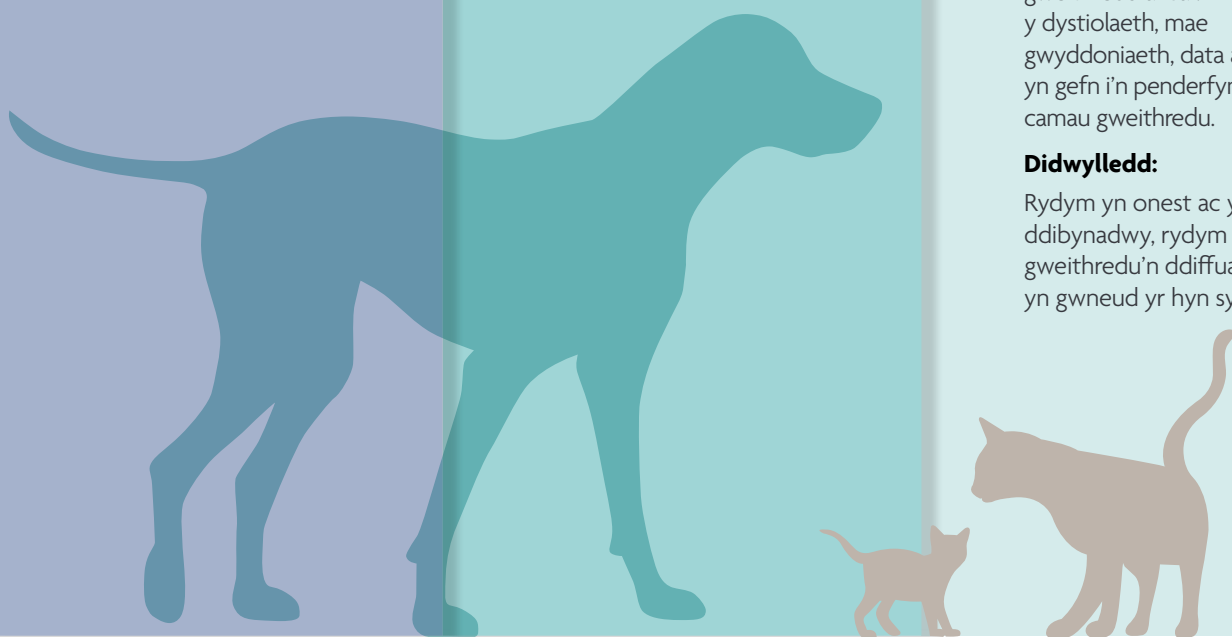
Dydyn ni byth yn rhoi'r gorau iddi, rydym yn llawn egni ac yn benderfynol, rydym yn achub anifeiliaid rhag creulondeb ac esgeulustod, yn rhoi cyfleoedd newydd iddynt, ac yn cefnogi eraill i wneud hynny.

Arbenigedd:

Mae gennym wybodaeth arbenigol, rydym yn gweithredu ar sail y dystiolaeth, mae gwyddoniaeth, data a phrofiad yn gefn i'n penderfyniadau a'n camau gweithredu.

Didwylledd:

Rydym yn onest ac yn ddibynadwy, rydym yn gweithredu'n ddifffuant, rydym yn gwneud yr hyn sy'n iawn.

Croeso i'n hadolygiad ar 2016

Parhau i amddiffyn anifeiliaid yng Nghymru oedd hanes yr RSPCA yn ystod 2016. Cynyddu wnaeth nifer yr erlyniadau yn anffodus, a hynny am y tro cyntaf mewn tair blynedd, gyda 61 o ddiffynyddion wedi'u cael yn euog, a chyfanswm o 120 o euogfarnau. Roedd lefel y creulondeb a welwyd yn rhai o'r erlyniadau hyn yn fwyaf amlwg o bosibl mewn tri achos mawr y daethom ar eu traws: yn Wrecsam roedd yr heddlu wedi canfod ci yr oedd ei berchennog wedi torri ei glustiau i ffwrdd â gefail; roedd eryr aur wedi'i gadw mewn amodau brwnt mewn cegin fflat ym Mhenfro; a fideo a rannwyd dros ddwy filiwn o weithiau ar Facebook a oedd yn dangos ceffyl yn cael ei chwipio a'i gicio gan ei berchnogion yn Llanelli. Nid yw'n syndod felly fod arolwg barn YouGov ar gyfer RSPCA Cymru wedi canfod fod 32 y cant¹ o bobl Cymru yn credu bod creulondeb i anifeiliaid wedi cynyddu dros y 10 mlynedd diwethaf ac ers cyflwyno'r Ddeddf Lles Anifeiliaid. Rydym yn cydnabod y gall hyn fod, yn rhannol o leiaf, oherwydd cynnydd mewn adrodd am droseddau lles, poblogrwydd y cyfryngau cymdeithasol a rhai achosion proffil uchel, megis yr enghreifftiau uchod, ond serch hynny mae'n dal yn destun pryder mawr.

Yn ogystal ag erlyn, mae arolygwyr yr RSPCA yn gweithio gyda pherchnogion anifeiliaid i wella'r ffordd y maent yn gofalu am eu hanifeiliaid drwy roi hysbysiadau anstatudol lles a rhybuddio sy'n nodi pa newidiadau sydd eu hangen. Rhoddwyd mwy na 7,000 o'r hysbysiadau hyn i bobl ledled Cymru yn 2016 a thros 7,500 o anifeiliaid wedi cael eu casglu a'u hachub. Roedd nifer fawr o'r rhain yn anifeiliaid gwyllt a, lle bynnag y bo'n bosibl, rhoddir archwiliad trwyadl iddynt, eu hadsefydlu a'u rhyddhau. Yn ystod 2016 yng Nghymru bu i'r RSPCA a'n rhwydwaith o ganghennau ledled y wlad hefyd ailgartrefu bron i 2,000 o anifeiliaid anwes.

Pleser i RSPCA Cymru oedd cynnal yr ail ddadl i ysgolion sef 'Lles Anifeiliaid: y Ddadl Fawr' yn y Senedd ym mis Mehefin. Daeth disgyblion ledled y De ynghyd i drin a thrafod y cwestiwn mawr 'Pwy sy'n gyfrifol am les anifeiliaid?', gyda phob ysgol yn cynrychioli'r dadleuon o blaid ac yn erbyn ar ran Llywodraeth Cymru, yr heddlu, milfeddygon, awdurdodau lleol, yr RSPCA, a'r cyhoedd. Roedd digwyddiadau llwyddiannus eraill yn 2016 yn cynnwys cynnydd mawr yn nifer yr ymwelwyr i'n stondin yn y Sioe Frenhinol ac yn Pride Cymru, a byddwn yn dychwelyd eto i'r ddau ohonynt yn 2017.

Daphne Harris
Cadeirydd, Cyngor yr RSPCA

Erbyn dechrau 2016, roedd pob gwleidydd ac ymgeisydd yng Nghymru a oedd yn paratoi at yr etholiadau i Gynulliad Cenedlaethol Cymru, wedi derbyn, neu wedi cael modd mynd at, gopïau o adroddiad cynhwysfawr RSPCA Cymru o'r enw Materion ar gyfer y Pumed Cynulliad. Roeddem yn falch iawn o weld nifer o'r pynciau yn yr adroddiad hwnnw wedi'u trosi yn ymrwymadau maniffesto gan wleidyddion a phleidiau gwleidyddol. Ailddechreuodd gwahanol ymgyrchoedd yr RSPCA ar les anifeiliaid ar ôl diwedd yr etholiad ym mis Mai, gan gynnwys ymgyrch newydd yn galw am waharddiad i'r broblem guddiedig o bobl yn cadw primatiaid fel anifeiliaid anwes.

Roedd datblygiadau mewn deddfwriaeth yn ystod y flwyddyn yn cynnwys yr orfodaeth hirddisgwyliedig i osod microsglodion ar gŵn, a hynny wedi dechrau ym mis Ebrill. Bu'r RSPCA ar flaen y gad yn hyrwyddo'r ymgyrch hon ers dros ddau ddegawd, ond hyd yn oed gyda'r llwyddiant hwn, mae mwy o waith i'w wneud i ddarbwyllo Llywodraeth Cymru fod angen cofrestru neu drwyddedu gorfodol ar gŵn er mwyn sicrhau eu lles a datblygu perchnogaeth gyfrifol ar gŵn yn ein cymdeithas. Hefyd yn hanfodol wrth annog perchnogaeth gyfrifol ar anifeiliaid anwes ac anifeiliaid yw'r codau ymarfer ar gyfer gwahanol rywogaethau. Yn ystod 2016 gweithiodd RSPCA Cymru gyda Llywodraeth Cymru a phartneriaid o'r sector lles anifeiliaid i adolygu'r codau ar gyfer cŵn, cathod a cheffylau, yn ogystal â chodau fferm ar gyfer ieir dodwy, moch ac ieir wedi'u magu ar gyfer cig. Rydym yn edrych ymlaen i'r gwaith hwn gael ei ddatblygu yn 2017.

Bydd digwyddiadau gwleidyddol 2016 yn ddi-os yn cael effaith ar les anifeiliaid, yn enwedig y refferendwm ar aelodaeth Prydain yn yr Undeb Ewropeaidd (UE), gan fod yr amodau a'r safonau gofal cyfreithiol, yn enwedig ar gyfer anifeiliaid fferm, yn dod o'r UE. Mae RSPCA Cymru eisoes yn gweithio i sicrhau y caiff lles pob anifail ei gadw ac y manteisir cymaint ag y bo modd ar unrhyw gyfleoedd i wella bywydau anifeiliaid pan fydd Prydain yn gadael yr UE.

Hoffem ddiolch i'n holl gefnogwyr gwych yng Nghymru am ein helpu i barhau â'n gwaith yn gwarchod anifeiliaid. Chi sy'n gwneud yr hyn a wnawn yn bosibl.

Paul Baxter
Cadeirydd RSPCA Cymru
Ymddiriedolwr Cyngor yr RSPCA

¹ Daw'r ffigurau o YouGov Plc. Cyfanswm maint y sampl oedd 1,103 o oedolion. Gwnaed y gwaith maes rhwng 10 a 13 Ionawr 2017. Cynhaliwyd yr arolwg ar-lein. Mae'r ffigurau wedi cael eu pwysoli ac maent yn (wleidyddol) gynrychioladol o holl oedolion Cymru (18+ oed).

Ar y rheng flaen dros anifeiliaid

Ar alwad i anifeiliaid. Mae RSPCA Cymru yn gweithio bob awr o'r dydd i amddiffyn, adsefydlu a gofalu am anifeiliaid y wlad. Mae arolygwyr yr RSPCA, swyddogion lles anifeiliaid a swyddogion casglu anifeiliaid yn ymateb ar y rheng flaen i sefyllfaoedd brys ym mhob cwr o Gymru; 24 awr y dydd, 365 diwrnod y flwyddyn. Mae'r swyddogion hyn yn cyflawni swyddogaethau unigryw, ond sydd eto'n cyd-blethu, gan fod yn achubiaeth i anifeiliaid mewn angen.

Yng Nghymru, cafodd 7,642 o anifeiliaid eu casglu a'u hachub gan yr elusen yn ystod 2016, gan ganfod cartrefi newydd i 1,856 o anifeiliaid. Caiff llawer o anifeiliaid a achubir – yn enwedig bywyd gwyllt – eu hadsefydlu ac yna eu dychwelyd i'w cynefin; tra caiff eraill, gan gynnwys anifeiliaid fferm, yn aml eu dychwelyd at eu perchnogion.

Trwy gydol 2016 gweithiodd ein swyddogion ar nifer o ymchwiliadau a sefyllfaoedd achub cymhleth a heriol, gan ddelio ag anifeiliaid yn dioddef ar ôl cael eu gadael, eu hesgeuluso, neu eu trin yn greulon. Mae'r RSPCA yn derbyn tua 50,000 o alwadau o Gymru bob blwyddyn – sy'n cyfateb i adrodd am anifail mewn angen bob 10 munud.

Roedd 2016 unwaith eto wedi dangos natur amrywiol ac anrhagweladwy y gwaith a wneir gan swyddogion yr RSPCA ac yn amlygu'r sgiliau unigryw, yr ymrwymiad a'r ymroddiad sydd eu hangen arnynt bob dydd i sicrhau diogelwch pob math o rywogaethau – boed yn anifeiliaid anwes, yn anifeiliaid fferm neu'n fywyd gwyllt.

7,642
o anifeiliaid
wedi'u casglu
a'u hachub yn
2016

Cydweithio â'r gwasanaethau brys

Mae pob arolygydd yr RSPCA yn cael hyfforddiant sylfaenol mewn sefyllfa llifogydd gyda thîm arbenigol sydd wedi'u hyfforddi mewn achub o ddŵr cyflym. Roedd RSPCA Cymru yn falch o gymryd rhan yn Ymarfer Polygon, sef ymarfer hyfforddi amlasiantaeth a oedd yn efelychu digwyddiad llifogydd difrifol yng Nghymru. Roedd RSPCA Cymru hefyd yn rhan o Ymarfer Alveus a gynhaliwyd gan Fforwm Lleol Cymru Gydnerth Gwent, o ran pa gymorth y gallai'r RSPCA ei gynnig pe byddai argae yn torri yn yr ardal.

Achub gwylan o sbwriel pysgota Conwy

Mae'n rhaid i'r RSPCA fod yn barod i ddelio â lluo o rywogaethau a mathau o sefyllfaoedd gwahanol. Mae materion lles sy'n gysylltiedig â bywyd gwyllt, yn enwedig, yn aml yn creu senarios unigryw a heriol i arolygwyr yr RSPCA. Yn anffodus, mae peryglon sbwriel pysgota i'w gweld yn rheolaidd ar y rheng flaen. Daethpwyd o hyd i wylan gefnddu ifanc mewn trafferthion yng Nghonwy, gyda lein bysgota wedi'i lapio amdani, yn ei hatal rhag hedfan. Roedd yr wylan hefyd yn cael trafferth â bachyn pysgota oedd wedi'i ddal yn ei phig; yn anffodus dyma ddigwyddiad sy'n nodweddiadol o'r peryglon y mae sbwriel pysgota yn ei achosi i fywyd gwyllt Cymru. Roedd yr wylan wedi llwyr ymlâdd, ac ar ôl i'r lein bysgota a'r bachyn gael eu tynnu oddi arni, treuliodd ychydig amser yn gwella yng ngofal RSPCA Cymru.

Achub cath fach frenhinol yng Nghastell Penfro

Yn aml, diogelu a helpu anifeiliaid anwes – megis cathod, cŵn a chwingod – yw'r gwaith a gysylltir fwyaf â'r RSPCA. Roedd 2016 yn flwyddyn arall lle cynigiodd yr RSPCA achubiaeth i anifeiliaid anwes y wlad; gan ymateb i nifer fawr o sefyllfaoedd achub amrywiol, anifeiliaid anwes wedi'u hanafu a materion lles difrifol. Gall sefyllfa achub ddigwydd yn y lleoliadau mwyaf annhebygol ac, ym mis Hydref, achubwyd cath fach ofnus ar ôl mynd yn sownd 15 metr i fyny wal y castell yng Nghastell Penfro. Gwelwyd y gath fach yn stryffaglu ar y wal, yn crafangu yn y llystyfiant. Gweithiodd RSPCA Cymru gyda Gwasanaeth Tân ac Achub Canolbarth a Gorllewin Cymru i dynnu'r gath fach anturus i lawr yn ddiogel. Rhoddwyd y llysenw Henry ar y gath fach, ar ôl Harri VII a aned ar y safle, a rheolwr y castell canoloesol yn nodi y credid mai dyma'r digwyddiad cyntaf o'i fath!

Rhyddhau dafad ddydd Nadolig

Mae dros 17 miliwn o anifeiliaid fferm yn byw yng Nghymru, ac mae'r RSPCA yn gweithio i wella eu lles ar bob cam o'u bywydau – gan gynnwys ar y rheng flaen. Mae'r RSPCA wrth law bob dydd o'r flwyddyn – gan gynnwys dydd Nadolig! Tra oedd llawer o bobl ledled Cymru yn mwynhau eu cinio Nadolig, roedd arolygydd yr RSPCA wrthi'n achub mamog a oedd wedi mynd yn sownd mewn weiren bigog mewn gwrych ger Abertawe. Roedd y ddafad yn amlwg yn ofnus ac yn aflonydd ond cafodd ei rhyddhau yn ofalus â thorwyr gwifren, a dychwelodd i ymuno'n llawen â gweddill diadell y Nadolig!

Atal creulondeb ac amddiffyn anifeiliaid

Yn llym ar drosedd. Parhau wnaeth prif ffocws RSPCA Cymru trwy gydol 2016 ar atal creulondeb i anifeiliaid rhag digwydd ac addysgu pobl ynghylch eu cyfrifoldebau tuag at les anifeiliaid. Yn 2016, rhoddodd yr elusen 7,119 o hysbysiadau lles a rhybuddio, **cynnydd o 23 y cant ers 2015**. Fodd bynnag, ar adegau, erlyn yw'r unig ddewis er mwyn diogelu anifeiliaid yn ogystal â cheisio sicrhau nad yw'r rheiny sy'n achosi creulondeb drwy esgeulustod yn gallu gwneud hynny eto.

Gwelwyd natur amrywiol iawn gweithgarwch erlyn RSPCA Cymru yn 2016 yn diogelu nifer o rywogaethau gwahanol drwy ddefnyddio deddfwriaeth lles anifeiliaid – gan gynnwys cŵn, eryr aur a cheffylau. Ar draws Cymru, sicrhawyd 120 o euogfarnau mewn llysoedd ynadon, yn ymwneud â 61 o ddiffnyddion, sef y nifer uchaf o euogfarnau yng Nghymru ers 2013. Roedd y cosbau a roddwyd yn cynnwys dedfrydau carchar, dedfrydau carchar wedi'u gohirio a gwaharddiadau ar gadw anifeiliaid. Mae enghreifftiau pellach o'r 120 euogfarn a sicrhawyd gan RSPCA Cymru yn ystod 2016 i'w gweld yn Adroddiad Erlyniadau 2016 yr RSPCA². Yn 2016, ymchwiliodd yr RSPCA hefyd i 10,540 o gŵynion o greulondeb yng Nghymru.

Yn 2016 ymchwiliom i **10,540** o gŵynion am greulondeb, gan fod yn llwyddiannus wrth weithredu **7,119** o hysbysiadau gwella a lles i atal dioddefaint.

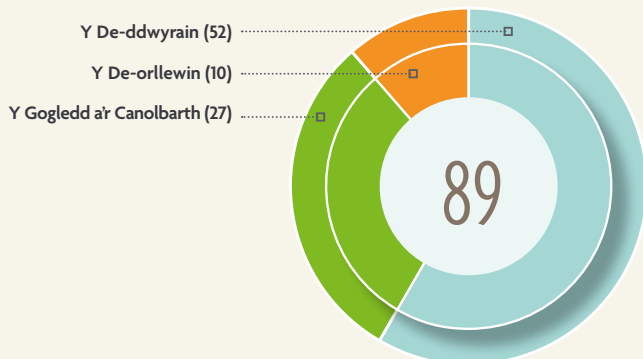

Yr hysgwn “teneuaf” erioed

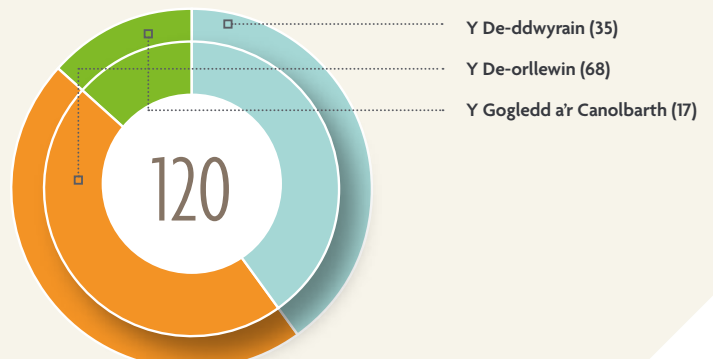
Cafodd cwpl o Gwmbrân eu gwahardd rhag cadw cŵn am ddwy flynedd ar ôl iddynt adael i bedwar hysgi fod “y teneuaf” a welodd Arolygydd yr RSPCA erioed. Rhoddwyd gorchymyn cymunedol o 12 mis o 100 awr o waith di-dâl hefyd i'r ddau ddiffynnydd. Yn ogystal, gorchymynnwyd y ddau i dalu £360 mewn costau a £85 o ordal dioddefwr. Roedd Arolygydd yr RSPCA Sophie Daniels wedi canfod pedwar hysgi – o'r enw Cloud, Diesel, Delta ac Asher – mewn cyflwr hynod denau, a'u hesgryn i'w gweld yn amlwg drwy eu cotiau.

Ar ôl eu trosglwyddo i ofal yr RSPCA bu i gyflwr y cŵn wella'n ddifrif, a hynny dim ond drwy roi'r gofal priodol iddynt. Maes o law daeth un o'r cŵn – Diesel – yn seren ffilm RSPCA Cymru yn dathlu 10 mlynedd cyntaf y Ddeddf Lles Anifeiliaid. Daethpwyd o hyd i gartref newydd cariadus i bob un o'r hysgwn.

Cyfanswm nifer yr euogfarnau yn 2015

Cyfanswm nifer yr euogfarnau yn 2016

² www.politicalanimal.wales/prosecutions16

Eryr aur mewn amodau aflan

Aeth RSPCA Cymru ati i weithredu ar ôl dod o hyd i eryr aur yn cael ei gadw mewn amodau erchyll mewn cegin frwnt ym Mhenfro. Roedd yr aderyn wedi'i glymu i strap tafhual byr, ac wedi'i amgylchynu gan fwyd wedi llwydo, gwydr wedi torri, sbwriel y cartref, potel wisgi a thwmpathau o ysgarthion. Disgrifiwyd y sefyllfa yn un "tu hwnt i amgylfred" gan arolygydd anghrediniol yr RSPCA. Cafodd y diffynnydd ei wahardd rhag cadw anifeiliaid am 10 mlynedd, ei ddirwyo a chael gorchymyn cymunedol am 12 mis. Mae gan eryr aur anghenion cymhleth ac arbenigol iawn – a'r methiant i ddiwallu'r anghenion hynny oedd ffocws yr erlyniad. Mae'r aderyn bellach yn gwneud yn dda mewn canolfan arbenigol.

Cŵn â'r cyflwr croen gwaethaf

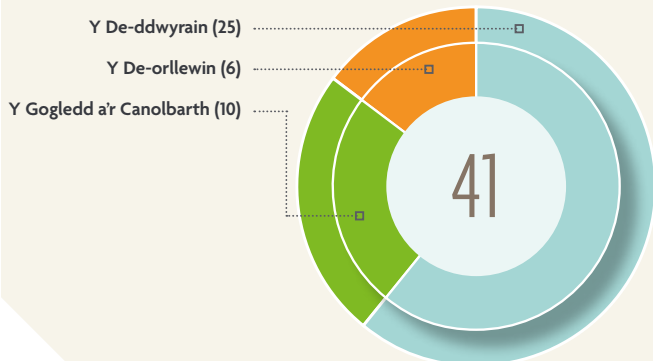
Sylw a wnaed gan un o arolygwyr yr RSPCA yn 2016 oedd nad oedd hi "erioed wedi gweld" cyflwr croen gwaeth ar gi, wrth i ddau o Ferthyr gael eu gwahardd rhag cadw anifeiliaid am bum mlynedd ar ôl cyfaddef achosi dioddefaint diangen i gi. Cyrhaeddodd yr RSPCA eiddo i ddod o hyd i fath o gi defaid wedi colli cryn dipyn o'i flew, ei ewinedd wedi gordyfu a chwain arno. Roedd croen y ci hefyd yn boeth i'w gyffwrdd. Roedd yn dioddef o alergedd chwain, dermatitis, haint eilaidd a haint ar y glust. Yn ychwanegol at y gwaharddiad, rhoddwyd gorchymyn cymunedol o 12 mis yr un i'r diffynnyddion gyda 140 awr o waith di-dâl, dirwy o £300, a £85 o ordal dioddefwr.

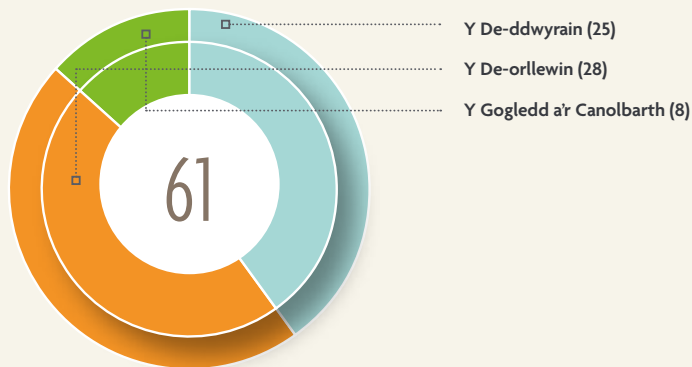
Rhoi cocên i gi a rhwygo'i glustiau

Cafodd dyn o Wrecsam ei anfon i'r carchar yn 2016 ar ôl rhoi cocên i ddaeargi tarw Stafford a thorri clustiau'r anifail i ffwrdd yn greulon â gefail – dyma'r weithred fwyaf syfrdanol o greulondeb y gwelodd yr RSPCA yn ystod y flwyddyn galendr hon. Gwelwyd ci mewn safnrywm yn cael ei ddal yn sownd i'r llawr gan y dyn cyn iddo dorri clustiau'r ci i ffwrdd. Cafodd cocên ei ganfod yn system Victor, yn dilyn archwiliad milfeddygol. Cyrhaeddodd RSPCA Cymru i ganfod clwyfau'r ci yn gwaedu'n drwm ac yn cael eu llyfu gan gi arall. Rhoddwyd dedfryd o 24 wythnos yn y carchar i'r diffynnydd a'i wahardd rhag cadw cŵn am 10 mlynedd yn ogystal â chael gorchymyn prawf o 12 mis.

Diffynnyddion wedi'u cael yn euog yn 2015

Diffynnyddion wedi'u cael yn euog yn 2016

Cylch cyflawn ein gofal

Paratoi at fywyd newydd. Ein blaenoriaeth yw dod o hyd i lefydd addas sy'n gallu diwallu anghenion yr holl anifeiliaid sy'n dod i'n gofal. Daw'r rhan fwyaf o'r anifeiliaid atom drwy Arolygwyr yr RSPCA ac felly dyma'r anifeiliaid sydd â'r angen pennaf o ran eu lles. Rydym yn darparu gofal milfeddygol, cymorth ag ymddygiad ac adsefydlu er mwyn adfer iechyd ac adennill ffydd rhai o'r anifeiliaid sydd wedi cael eu trin waethaf. Ledled Cymru mae ein clinigau milfeddygol, canolfannau anifeiliaid, canolfan fabwysiadu, canghennau a swyddog ailgartrefu ceffylau yn gweithio'n ddiflino i roi gofal arbenigol i baratoi ein hanifeiliaid ar gyfer eu bywydau newydd.

Yn 2016 fe wnaeth yr RSPCA
ledled Cymru gyfan ysbaddu
dros **9,000** o anifeiliaid

Aduno drwy bŵer y cyfryngau cymdeithasol

Dangoswyd yn glir bŵer y cyfryngau cymdeithasol fel cyfrwng defnyddiol ym myd lles anifeiliaid ym mis Tachwedd, ar ôl i RSPCA Cymru gasglu cath strae drilliw wedi'i hanafu. Cafodd y gath ei chanfod yn cerdded ar dair coes ac angen gofal milfeddygol yn y Sychdyn, yng nghyffiniau'r Wyddgrug. Nid oedd gan y gath ficrosglodyn, felly bu raid i RSPCA Cymru ddefnyddio sawl ffordd o geisio aduno'r gath â'i pherchnogion. Ar ôl 10 wythnos ar wahân, yn rhyfeddol sylwodd y perchnogion ar bostiad am y gath ar Facebook, a daethant i'w nôl. Mae'r stori hefyd yn tynnu sylw at bwysigrwydd gosod microsglodyn er mwyn aduno anifeiliaid anwes sydd ar goll gyda'u teuluoedd.

Adfer ac ailgartrefu

Ar ôl derbyn unrhyw driniaeth filfeddygol brys sydd eu hangen arnynt, mae llawer o anifeiliaid wedyn angen lle diogel i wella a pharatoi at eu bywyd newydd. Yng Nghymru rydym yn cynnig cyfuniad o lefydd mewn canolfannau anifeiliaid, maethu, a llety preifat i ddiwallu anghenion achub, adfer ac ailgartrefu ein hanifeiliaid.

Mae dwy ganolfan anifeiliaid gan yr RSPCA yng Nghymru, sef un ym Mryn-y-Maen, ger Bae Colwyn, ac un yng Nghasnewydd yn y de – yn ogystal â chanolfan fabwysiadu'r RSPCA sydd wedi'i lleoli yn Pets At Home yng Nghasnewydd. Mae'r canolfannau hyn yn blaenoriaethu adsefydlu ac ailgartrefu anifeiliaid y mae arolygwyr yr RSPCA wedi eu codi ac maent wedi'u rhedeg gan staff sydd ag arbenigedd ym maes lles ac ymddygiad er mwyn diwallu anghenion penodol anifeiliaid wedi'u hachub. I gael rhagor o wybodaeth am eu gwaith, ewch i:

Y Gogledd - canolfan anifeiliaid Bryn-y-Maen www.rspca.org.uk/local/bryn-y-maen-animal-centre

Y De - canolfan anifeiliaid Casnewydd www.rspca.org.uk/local/newport-animal-centre

Y De - canolfan fabwysiadu Pets At Home Casnewydd www.rspca.org.uk/local/newport-animal-adoption-centre

Cawn hefyd gefnogaeth rhwydwaith o 14 o ganghennau'r RSPCA ledled Cymru. Mae'r canghennau yn elusennau cofrestredig ar wahân sydd wedi'u rhedeg yn bennaf gan wirfoddolwyr. Mae pob cangen yn gweithredu yn lleol ac yn cynnig ystod eang o wasanaethau lles anifeiliaid. I gael manylion am eich cangen leol ewch i: www.rspca.org.uk/whatwedo/yourlocal

Yn 2016, bu i ganghennau a chanolfannau anifeiliaid yr RSPCA ailgartrefu dros 1,800 o anifeiliaid.

Llefydd brys

Nid ydym byth yn gwybod pryd y bydd anifeiliaid yn dod i'n gofal ac weithiau bydd brys annisgwyl i symud anifeiliaid o amodau ofnadwy. Yn y sefyllfaoedd hyn, rydym weithiau'n gorfod defnyddio llety argyfwng hyd nes y gallwn ddod o hyd i lefydd adsefydlu ac ailgartrefu parhaol. Yn 2016 cydweithiodd canghennau'r RSPCA yng Nghymru i ddarparu mwy na 7,600 o ddiwrnodau o lety brys i anifeiliaid mewn angen.

Ceffylau

Daeth mwy na 100 o geffylau, asynnod a merlod ledled Cymru i'n gofal yn 2016, a hynny oherwydd rhesymau gwahanol megis anafiadau o benffrwyau, newyn, clwyfau heb eu trin, neu berchnogaeth anghyfrifol.

Mae'n aml yn cymryd cyfnod hir o ofal arbenigol i baratoi'r ceffylau hyn sydd wedi'u cam-drin ar gyfer eu cartrefi newydd, yn enwedig gan fod llawer yn dod atom ar fin bwrw ebol neu eisoes gydag ebolion ifanc.

Mae ein gofalywyr ceffylau arbenigol yn helpu i adfer eu hiechyd ac adennill eu ffydd cyn eu paru â'r cartrefi newydd gorau er mwyn sicrhau nad ydynt byth yn gorfod dioddef esgeulustod a chreulondeb eto.

Cymorth lles yn y gymuned

Yn ogystal ag adsefydlu ac ailgartrefu anifeiliaid y mae arolygwyr yr RSPCA wedi eu trosglwyddo i ni, rydym eisiau helpu i atal rhagor o anifeiliaid rhag angen dod i'n gofal o gwbl.

Mae **ysbaddu** a microsglodynnu yn hollbwysig i leihau nifer yr anifeiliaid nad oes neb eu heisiau, helpu i atal salwch a lleihau ymladd, yn ogystal ag i aduno anifeiliaid sydd ar goll â'u perchnogion. Yng Nghymru daw arolygwyr yr RSPCA ar draws llawer o anifeiliaid sydd ar goll ac wedi'u hanafu, yn ogystal â thorllwythi o rai bach nad oes neb eu heisiau a neb yn malio amdanynt, yn enwedig cathod. Roeddem felly yn falch o gyflwyno Menter Ysbaddu a Microsglodynnu Cathod Cymru ar y cyd â Cats Protection yn 2016. Ymunodd mwy na 100 o filfeddygon ledled Cymru yn y cynllun a gall perchnogion sy'n gymwys gael eu cath wedi'i hysbaddu a gosod microsglodyn arni am £5 yn unig. Diogelodd mwy na 6,000 o berchnogion eu cathod drwy ddefnyddio'r cynnig hwn yn 2016.

Yn ogystal â'r cynllun hwn, cafodd mwy na 3,000 o anifeiliaid eraill eu hysbaddu a'u microsglodynnu gan ganghennau a chyfleusterau'r RSPCA yn 2016.

Gofal milfeddygol

Mae gennym glinig milfeddygol pwrpasol ym Merthyr Tudful a nifer o glinigau lles wedi'u rhedeg gan ein canghennau, gan gynnwys clinig symudol sy'n ymweld â safleoedd ledled y Gogledd. Rydym yn ffodus hefyd ein bod yn gallu gweithio â nifer o filfeddygfeydd preifat cefnogol iawn ledled Cymru. Mae'r cyfleusterau milfeddygol hyn yn rhoi triniaeth frys a gofal parhaus i anifeiliaid sâl neu wedi'u hanafu sydd wedi'u hachub gan arolygwyr yr RSPCA ac i anifeiliaid anwes mewn angen sydd â pherchnogion cymwys.

Yn 2016 rhoddodd clinig Merthyr Tudful a changhennau'r RSPCA yng Nghymru fwy na 13,700 o driniaethau lles i anifeiliaid mewn angen.

Addysg i atal

Wrth wraidd enw'r RSPCA mae'r gair 'Atal' a thrwy addysgu pobl ifanc am anghenion anifeiliaid a'r cyfrifoldebau sydd gennym fel pobl drostynt, rydym yn credu y gallwn helpu i atal creulondeb rhag digwydd yn y dyfodol. Yn nhîm addysg yr RSPCA rydym yn cynnig hyfforddiant a chynghor i'n helpu i ledaenu'r neges am les anifeiliaid.

Mae gan yr hyfforddiant athrawon yr ydym wedi'i wneud eleni y potensial i gyrraedd **75,500** o ddisgyblion³

Athrawon

Yn 2016 cynhaliom weithdai rhyngweithiol i 151 o athrawon dan hyfforddiant ym Mhrifysgol Fetropolitan Caerdydd a Phrifysgol De Cymru i ddangos pwysigrwydd addysgu plant am anghenion anifeiliaid a rhoi syniadau ac adnoddau iddynt eu defnyddio yn eu haddysgu yn y dyfodol. Mae'r gwaith hwn i'r cwrw Hyfforddiant Cychwynnol i Athrawon yn rhan allweddol o'n strategaeth addysg, ac yn ein galluogi i sicrhau bod negeseuon pwysig am ymdeimladoldeb anifeiliaid, ac am gyfrifoldeb pobl i ddiwallu anghenion anifeiliaid, yn parhau i gael eu trosglwyddo i blant yn yr ysgolion. Caiff y sesiynau hyn dderbyniad da iawn gan fyfyrwyr bob amser, yn ôl yr adborth cadarnhaol, ac fe'u hystyrir yn elfennau pwysig o'r cyrsiau gan diwtoriaid.

"Roedd y sesiwn hon yn ddefnyddiol iawn ac wedi rhoi llawer o syniadau ynghylch sut i addysgu pynciau. Fyddai'r wefan chwaith wedi bod yn un y byddwn wedi edrych arni cyn hynny wrth chwilio am adnoddau."

Myfyriwr TAR Cynradd, Prifysgol Fetropolitan Caerdydd

"Teimlais fod y sesiwn hyfforddi yma yn ddefnyddiol oherwydd rwyf nawr yn deall pa mor bwysig yw rhoi gwybod i blant sut i ofalu yn iawn am anifeiliaid. Mae wedi rhoi syniadau i mi am wersi y gallwn eu dysgu."

Myfyriwr BA y Flwyddyn 1af, Prifysgol De Cymru

³ Cyfrifiad sy'n seiliedig ar y rhagdybiaeth y bydd pob athro/athrawes yn addysgu 25 o ddisgyblion y flwyddyn dros yrfa o 20 mlynedd.

Gofalwyr maeth

Mae ein gwaith gyda gofalwyr maeth plant wedi codi yn sgil amryw o geisiadau gan dimau ac asiantaethau maethu yn ystod y blynyddoedd yn gofyn am help i gefnogi eu gofalwyr. Mae llawer o blant yn y system maethu angen cryn dipyn o gymorth i ddatblygu sgiliau empathi tuag at bobl ac anifeiliaid oherwydd eu profiadau personol, ac mae rhai wedi dangos ymddygiad pryderus o gwmpas anifeiliaid sy'n eu gwneud yn anodd eu gosod gyda theuluoedd. Yn 2016, cynhaliom ddau weithdy, un yn Abertawe ac un yng Nghaerdydd, yn dangos ffyrdd y gallai gofalwyr helpu plant i ddatblygu sgiliau empathi i weld anifeiliaid fel bodau sy'n teimlo ac sydd ag anghenion, yn ogystal â ffyrdd o ddysgu plant i ryngweithio'n briodol ac yn ddiogel ag anifeiliaid yn y cartref.

Digwyddiadau addysgol

Yn 2016 cynhaliom ddigwyddiad Dadl Fawr arall ar gyfer myfyrwyr 11-14 oed, gan adeiladu ar lwyddiant y flwyddyn flaenorol. Roedd pum ysgol uwchradd o Abertawe, Castell-nedd Port Talbot, Casnewydd, Caerdydd a Bro Morgannwg wedi cymryd rhan ac unwaith eto roeddent wedi trin a thrafod y cwestiwn 'Pwy sy'n gyfrifol am les anifeiliaid?'. Gan gyflwyno achosion dros gyfrifoldeb Llywodraeth Cymru, yr heddlu, awdurdodau lleol, milfeddygon, yr

RSPCA a'r cyhoedd, pleidleisiodd y myfyrwyr dros bwy y credent sydd â'r cyfrifoldeb pennaf, ac, yn ddiddorol, y canlyniad am yr ail flwyddyn yn olynol oedd mai'r cyhoedd sydd â chyfran fwyaf y cyfrifoldeb. Roedd y myfyrwyr wedi gwneud llawer iawn o ymchwil gwych i baratoi eu hachosion ac roedd safon yr areithiau unwaith eto wedi creu argraff fawr.

Roedd ymweliad â'r Senedd wedi'i drefnu yn rhan o'r diwrnod, er mwyn i'r myfyrwyr fedru gweld drostynt eu hunain ble y gwneir penderfyniadau sy'n effeithio ar eu bywydau bob dydd. Ar ôl cinio, cawsant hefyd wahoddiad i gymryd rhan mewn Sesiwn Holi, gan roi eu cwestiynau eu hunain am les anifeiliaid gerbron panel o arbenigwyr, yn cynnwys Cymdeithas Milfeddygol Prydain, Llywodraeth Cymru, Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru, Arolygwyr yr RSPCA a Chomisiynydd Heddlu a Throsedd De Cymru.

Cysylltodd ysgol uwchradd yn Rhondda Cynon Taf ym mis Hydref yn gofyn inni roi cymorth i grŵp o fyfyrwyr Bagloriaeth Cymru a oedd wedi dweud bod esgeuluso anifeiliaid yn broblem y dymunent fynd i'r afael â hi yn eu cymuned. Roeddent wedi penderfynu cynnal rhai sesiynau hyfforddi gyda myfyrwyr Blwyddyn 7 eu hysgol er mwyn gwneud hyn. Cyfarfu aelod o'n tîm addysg â'r myfyrwyr i roi cyngor am weithgareddau ac adnoddau y gellid eu defnyddio ac ar adeg mynd i'r wasg rydym yn aros yn eiddgar am newyddion ynghylch sut aeth hynny.

Cyfranogwyr Dadl Fawr 2016, yn y Cynulliad Cenedlaethol, gyda Matt Lissack o Capital FM

Rhoi llais i anifeiliaid yn 2016

Bydd digwyddiadau gwleidyddol 2016 yn effeithio ar ddyfodol lles anifeiliaid yng Nghymru. Bydd RSPCA Cymru yn parhau i fod yn llais cryf dros anifeiliaid i wleidyddion a gwneuthurwyr penderfyniadau, gan sicrhau

bod y miloedd o weithredodd a wneir gan gefnogwyr RSPCA Cymru yn cael eu clywed a bod lles anifeiliaid yn parhau i fod yn flaenoriaeth i lywodraethau, sefydliadau a phobl ledled Cymru.

Ymgyrchu

Rydym wedi mynd â'n hymgyrchoedd i fwy o ddigwyddiadau ledled Cymru nag erioed o'r blaen – o Ffeiriau'r Glas, i Sioe Frenhinol Cymru, i'n digwyddiad codi arian Big Walkies ym Mharc Bute, i stondinau stryd mewn trefi bychain – does yr un digwyddiad yn rhy fawr nac yn rhy fach i ni ymgysylltu'n arwyddocaol â chymunedau sy'n ymwneud â bywydau anifeiliaid yng Nghymru. Am y tro cyntaf, bu i RSPCA Cymru fynychu Pride Cymru, sef y prif ddigwyddiad yng Nghymru i ddathlu cydraddoldeb ac amrywioldeb, ac ymwelodd bron i 1,000 o gefnogwyr â'n stondin mewn ychydig oriau.

Yn naturiol gohirwyd pob ymgyrchu yn ystod cyfnod yr etholiadau i Gynulliad Cenedlaethol Cymru ym mis Mai, ond er gwaethaf hyn, roedd 2016 yn flwyddyn brysur i ni. Comisiynodd Llywodraeth Cymru adroddiad⁴ annibynnol ar ddefnyddio anifeiliaid gwyllt mewn syrcau a sicrhodd ein tîm o ymgynghorwyr gwyddonol fod y neges wedi'i derbyn nad yw syrcau yn lle i anifeiliaid gwyllt – rhywbeth y gwyddom y maer cyhoedd yn ei gefnogi'n gryf.

Eleni hefyd gwelwyd lansio ein hymgyrch i wahardd cadw mwncïod, a phrimatiaid eraill, fel anifeiliaid anwes. Yn rhan o'r ymgyrch cafwyd cyfweiliad di-flewyn-ar-dafod â chyn-Aelod y Cynulliad, Lorraine Barrett, a siaradodd am "gamgymeriad mwyaf [ei b]wyd" pan brynodd fwnci o siop anifeiliaid anwes, a'n bwriad yw mynd i'r afael â'r achos sylfaenol dros y creulondeb – sef pobl ddim yn gwybod beth maent yn ei ysgwyddo gyda'r bodau ymdeimladol a chymhleth hyn oherwydd nad yw primatiaid yn addas i fywyd mewn cartref domestig.

⁴ politicalanimal.org.uk/wp-content/uploads/2017/01/The_welfare_of_wild_animals_in_travelling_circuses.pdf

Gwobrau Ôl-traed Lles Anifeiliaid Cymunedol (CAWF) 2016

Heddlu De Cymru – Canmoliaeth Uchel (Arloeswr Cymru)

Cyngor Sir Fynwy – Aur (Cynlluniau Wrth Gefn)
Cartref Cŵn Caerdydd (Cyngor Caerdydd) – Aur (Cŵn Strae)
Cyngor Sir Ddinbych – Aur (Cŵn Strae)
Cyngor Dinas Casnewydd – Aur (Cŵn Strae)
Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam – Aur (Cŵn Strae)

Cyngor Sir Penfro – Arian (Cŵn Strae)
Gwasanaethau Rheoliadol a Rennir – Arian (Cŵn Strae)

Cyngor Sir Penfro – Efydd (Trwyddedu Sefydliadau Anifeiliaid)
Gwasanaethau Rheoliadol a Rennir – Efydd (Trwyddedu Sefydliadau Anifeiliaid)
Cyngor Dinas Caerdydd – Efydd (Cynlluniau Wrth Gefn)
Cartrefi Cymunedol Gwynedd – Efydd (Tai)
Cymdeithas Tai Clwyd Alyn – Efydd (Tai)
Cymdeithas Tai Merthyr Tudful – Efydd (Tai)
Cartrefi Cymoedd Merthyr – Efydd (Tai)
Cymdeithas Tai Rhondda – Efydd (Tai)
Cyngor Sir Ynys Môn – Efydd (Cŵn Strae)

Enillwyd record o 16 gwobr gan 14 o gynghorau a chymdeithasau tai ledled Cymru, gyda Heddlu De Cymru yn cael canmoliaeth uchel yn y categori Arloeswr Cymru.

Ers 2008 mae'r gwobrau wedi cydnabod sefydliadau sy'n cyflawni safonau lles anifeiliaid uwch wrth ddarparu tai, trwyddedu sefydliadau anifeiliaid, cynllunio wrth gefn, a chŵn strae. Cyflwynwyd y gwobrau gan Lesley Griffiths AC, Ysgrifennydd y Cabinet dros yr Amgylchedd a Materion Gwledig, mewn seremoni arbennig ym mis Hydref ac fe'u cefnogir gan Lywodraeth Cymru, Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru, Sefydliad Siartredig Iechyd yr Amgylchedd a Sefydliad Siartredig Safonau Masnach.

Gweithio dros newid

Yn dilyn refferendwm yr UE yn 2016, mae RSPCA Cymru wedi bod yn gweithio i sicrhau bod y deddfau sy'n ymwneud â lles anifeiliaid yn cael eu cynnal a'u gwella. Yn ystod ymchwiliad gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru ar effaith gadael yr UE, cyflwynom dystiolaeth yn tynnu sylw at ddeddfwriaeth allweddol yr hoffem weld yn cael ei chadw. Roedd hyn yn cynnwys: y datganiad fod anifeiliaid yn fodau ymdeimladol yng Nghytuniad Lisbon; y gofyniad i geffylau gael pasbortau; a symud anfasnachol ar anifeiliaid anwes. Mae'r RSPCA hefyd yn datblygu cynigion ar gyfer taliadau CAP diwygiedig i gynyddu a diogelu safonau lles anifeiliaid mewn amaethyddiaeth.

Ymatebodd RSPCA Cymru i ymgynghoriadau cyhoeddus gan Lywodraeth Cymru, Cynulliad Cenedlaethol Cymru ac awdurdodau lleol ar ystod o faterion sy'n effeithio ar les anifeiliaid. Gofynnodd nifer o gynghorau lleol am farn ar gyflwyno Gorchmynion Diogelu Mannau Cyhoeddus i'w gwneud yn drosedd peidio â chael dull o lanhau ar ôl eich ci. Fodd bynnag, mae cynghorau hefyd yn ystyried gwahardd cŵn o gaeau chwaraeon ac rydym yn pryderu y byddai hynny'n cyfyngu ar fedru gadael cŵn oddi ar eu tennyn. Cynigiodd Llywodraeth Cymru hefyd ddyletswydd newydd i'r Gwasanaethau Tân ac Achub, sef achub pobl mewn sefyllfaoedd llifogydd. Gwnaethom hi'n glir yn ein hymateb i'r ymgynghoriad y dylai'r ddyletswydd hefyd gynnwys gofyniad i achub anifeiliaid.

Llofnododd cannoedd o bobl ymgyrch RSPCA Cymru yn cefnogi ein hymateb i'r ymgynghoriad yn dilyn lansio cynigion Llywodraeth Cymru i'w rhaglen ddiwygiedig i ddileu TB mewn gwartheg. Mae RSPCA Cymru yn parhau i gefnogi mesurau Llywodraeth Cymru sy'n seiliedig ar wartheg ond mae'n dal yn bryderus mai annigonol yw'r sail wyddonol dros ladd poblogaethau moch daear fel modd o reoli'r clefyd mewn gwartheg. Rydym yn parhau i drafod y mater gyda'r llywodraeth a rhanddeiliaid a hynny'n adlewyrchu natur ddifrifol y clefyd a'r ymdrechion i'w reoli. Mae'r RSPCA yn croesawu'r gostyngiadau a gyflawnwyd hyd yn hyn gyda bron i 500 yn llai o fuchesi o dan gyfyngiadau, o'i gymharu â'r brig yn 2009, a 95 y cant o fuchesi yn rhydd o'r TB erbyn diwedd 2016.

Yn ystod haf 2015 cafodd RSPCA Cymru gais gan weinidogion Llywodraeth Cymru i gynnal adolygiad ffurfiol ar Berchnogaeth Gyfrifol ar Gŵn. Cafodd panel arbenigol ei ymgynnull gyda'r heddlu, awdurdodau lleol a Dogs Trust, ac yna ymgynghorwyd â grŵp estynedig o randdeiliaid drwy ymgynghoriad ysgrifenedig a sesiynau tystiolaeth lafar. Archwiliwyd y canfyddiadau a lluniwyd adroddiad⁵ i Lywodraeth Cymru ym mis Mawrth 2016. Roedd cyfres o argymhellion yn cynnwys pob rhanddeiliad allweddol yn yr adroddiad, ac rydym yn awr yn aros am ymateb y Llywodraeth.

⁵ politicalanimal.org.uk/wp-content/uploads/2016/03/Responsible-Dog-Ownership-Review-March-2016.pdf

Ymgyrch Delphin – newyddion mawr

Cafwyd sylw eang iawn yn y cyfryngau i achub bron i 100 o gŵn bach ym Mhorthladd Caergybi yn oriau mân y bore, sef rhan o ymgyrch amlasiantaethol dan arweiniad yr RSPCA a oedd yn taclo mewnfario anifeiliaid yn anghyfreithlon. Cafodd hyn sylw amlwg iawn yn The Times, y Sun, y Daily Mirror, y Daily Mail, y Daily Express, BBC World News, Newyddion BBC Cymru, Newyddion ITV News, Irish News, RTE, Seeker a llawer o gyhoeddwyr newyddion eraill. Yng Nghymru, ymddangosodd y stori ar dudalen flaen y Daily Post, a nifer o newyddion lleol eraill – gan gynnwys y South Wales Evening Post. Roedd y darlledu am y digwyddiad hwn yn 2016 wedi cynnwys Good Morning Britain ITV, rhaglen ddogfen BBC 3 The Cost of Cute: The Dark Side of the Puppy Trade, Watchdog y BBC, Radio 5 Live y BBC, BBC News a llawer o rai eraill. Dyma'r sylw mwyaf erioed y mae RSPCA Cymru wedi'i gael hyd yn hyn o ran darlledu ac yn y cyfryngau, ac mae wedi helpu i daflu goleuni ar y broblem fawr hon yn ymwneud â lles anifeiliaid.

Cyfathrebu'r materion allweddol

Cyfleu ein neges i'r cyhoedd yw un o'r arfau pwysicaf sydd gennym i hyrwyddo gwaith yr RSPCA a negeseuon allweddol am les anifeiliaid. Bu i'r cyfryngau yn lleol, ar lefel Cymru a'r Deyrnas Unedig, ac yn rhyngwladol barhau i gymryd diddordeb dwys yng ngweithgareddau RSPCA Cymru drwy gydol 2016 ac, yn gyffredinol, mewn materion yn ymwneud â lles anifeiliaid. Mae hyn yn adlewyrchu lefel uchel y diddordeb sydd gan y cyhoedd a chymdeithas yn gyffredinol. Mae cyfathrebu allanol yn parhau i fod yn hollbwysig i ni, ac mae RSPCA Cymru yn falch o'i berthynas â'r cyfryngau ar bob lefel.

Soniwyd am waith RSPCA Cymru **663** o weithiau yn y cyfryngau yn 2016 – cynnydd o fwy na 23 y cant.⁶

Sylw yn y wasg

Yn 2016, cyhoeddwyd tua 160 o ddatganiadau i'r wasg oedd yn rhagweithiol, a channoedd o rai adweithiol. Cofnododd dadansoddiad annibynnol⁶ fod 663 sylw wedi bod yn y cyfryngau yn sôn am RSPCA Cymru yn 2016, sef cynnydd o 23.4 y cant ar y flwyddyn galendr flaenorol. Fodd bynnag, o ystyried yr anhawster sydd ynghlwm â chofnodi sylw yn y cyfryngau yn gywir, credir bod modfeddi'r sylw a gafodd RSPCA Cymru yn ystod 2016 yn llawer uwch. Roedd y sylw a gafwyd yn 2016 yn amrywio o'r wasg leol iawn, i swyddfeydd newyddion mawr, gan gynnwys Mail on Sunday, CBBC Newsround, MSN News, BT News a llawer o rai eraill.

Darlledu

Mae perthynas RSPCA Cymru â darlledwyr yn lleol, ar lefel Cymru a lefel y Deyrnas Unedig yn parhau i ddatblygu, a thrwy gydol 2016 denodd ein gwaith gryn sylw ar y teledu a'r radio. Rhoddwyd cyfweiliadau i BBC Cymru/Wales, ITV News, Made in Cardiff TV ac eraill, yn ogystal ag i amryw o orsafoedd radio lleol a chenedlaethol. Mae RSPCA Cymru hefyd yn falch o weithio'n agos â darlledwyr yn y Gymraeg, a sylw wedi'i gael trwy gydol y flwyddyn gan S4C a BBC Radio Cymru. Mae RSPCA Cymru hefyd wedi gweithio'n helaeth gyda thîm Week In, Week Out y BBC ar y gwaith o ddatblygu rhaglen ddogfen arobryn yn ymwneud â'r ymgyrch yn galw am reoleiddio sefydliadau a llochesau lles anifeiliaid.

Gwefan Political Animal

Mae gwefan Political Animal RSPCA Cymru yn gyfrwng hanfodol wrth gyfathrebu gweithgareddau materion cyhoeddus yr RSPCA gydag Aelodau'r Cynulliad, awdurdodau lleol a rhanddeiliaid gwleidyddol allweddol eraill. Mae'r wefan yn dal i fod yn adnodd sy'n arwain y sector ar gyfer gwleidyddion, staff, pleidiau gwleidyddol ac eraill sy'n gwneud penderfyniadau er mwyn iddynt gael gwybodaeth allweddol, newyddion a deunydd arall sy'n gysylltiedig â'u gwaith. Mae'r cynnwys yn parhau i lywio'r gwaith o lunio cwestiynau a dadleuon gwleidyddol, ac mae'n ganllaw defnyddiol ar gyfer ymholiadau gwaith achos. Mae'r wefan yn cynnwys atebion i ymgynghoriadau, sesiynau briffio, taflenni ffeithiau a bwletinau i'r cyfryngau.

Y cyfryngau cymdeithasol

Mae sianelau prwpasol RSPCA Cymru ar y cyfryngau cymdeithasol yn parhau i dyfu ac yn cynnig llwybrau hanfodol i roi gwybodaeth, cyngor a rhagor i'n cefnogwyr, a'r cyhoedd, ac i gael cysylltiad uniongyrchol â nhw. Facebook yn dal yw'r cyfrwng mwyaf poblogaidd ar y cyfryngau cymdeithasol i'r cyhoedd ymgysylltu â RSPCA Cymru, a thyfodd ein sianel yn sylweddol yn ystod 2016 – gan orffen y flwyddyn gyda bron i 7,500 yn ei 'hoffi', ac felly wedi sicrhau twf blynyddol o 63 y cant. Mae postiau yn rheolaidd yn cyrraedd degau o filoedd o ddefnyddwyr ac oedd y fideo o achub y cŵn bach rhag mewnfario anghyfreithlon wedi cyrraedd 98,400 o unigolion. Yn y cyfamser, roedd apêl am wybodaeth am gi wedi'i adael wedi'i glymu i reiliau ym Merthyr Tudful wedi cyrraedd dros 109,000 o bobl – sef bron i ddwywaith poblogaeth y dref. Mae'r dudalen hefyd yn arf addysgol a hwyliog ac roedd pos adeg y Nadolig wedi cyrraedd y nifer uchaf erioed o 247,000 o bobl trwy sianel RSPCA Cymru ar ei ben ei hun. Roedd Twitter, hefyd, yn llwyfan allweddol i hyrwyddo negeseuon lles anifeiliaid ac yn 2016 cynhyrchodd cyfrif @RSPCACymru 760,000 o argraffiadau. Mae RSPCA Cymru yn golygu lluniau fideo yn fewnol i gyflwyno'r prif negeseuon am les anifeiliaid, ac rydym unwaith eto wedi gweithio gyda Choleg Merthyr Tudful ar gynhyrchu ffilm arbenigol, a oedd, ar gyfer 2016, yn edrych yn fanwl ar waith rheng flaen arolygwyr yr RSPCA.

⁶ Canfuwyd y data drwy ddefnyddio cronfa ddata Meltwater i chwilio am erthyglau ar-lein gan gyfryngau amrywiol, a oedd yn cyfeirio at RSPCA Cymru neu'r RSPCA yng Nghymru rhwng 1 Ionawr 2016 a 31 Rhagfyr 2016.

Helpwch ni a dewch yn Rhan

RHOWCH YN HAEL

Gallwch ein cefnogi drwy roi rhodd gyson drwy ddebyd uniongyrchol. Mae hyn yn golygu y gallwn ddibynnu ar eich cefnogaeth a chynllunio yn fwy effeithiol, ewch i: www.rspca.org.uk/donate a gweld pam fod pob ceiniog yn cyfrif.

Os hoffech helpu'r RSPCA, gallwch roi £3 nawr drwy yrru neges yn dweud HELP i 78866 (mae negeseuon yn costio £3 + pris arferol gyrru neges ar eich rhwydwaith)

Dewch yn Noddwr yr RSPCA, ewch i: www.rspca.org.uk/sponsor

Llanwch ddatganiad Cymorth Rhodd os ydych yn talu trethi yn y Deyrnas Unedig a byddwch yn cynyddu eich rhodd 25 y cant ar ddim cost ychwanegol i chi.

Ewch i: www.rspca.org.uk/getinvolved/donate/advice/giftaid i gael rhagor o wybodaeth.

RHODD YN EICH EWYLLYS

A wyddech chi fod mwy na 50 y cant o'n gwaith yn amddiffyn anifeiliaid bregus yn cael ei ariannu gan roddion y mae pobl yn garedig iawn wedi'u gadael i ni yn eu hewyllys? Mae'r haelioni o adael rhodd yn eich ewyllys yn golygu y byddwch yn helpu i amddiffyn anifeiliaid rhag creulondeb am gyfnod hir i'r dyfodol. Cysylltwch â'n Tim Cymynrodd ar: 0300 123 0239 i ofyn am gael copi am ddim o'r Canllaw Ewyllys, neu anfonwch e-bost at: giftsinwills@rspca.org.uk neu ewch i: www.rspca.org.uk/giftsinwills

CYMERWCH RAN MEWN DIGWYDDIAD AC/NEU CODWCH ARIAN I NI

Boed chi am drefnu bore coffi neu ddringo Kilimanjaro, gallwn eich cefnogi. Dylai codi arian fod yn hwyl – beth am ofyn i'ch cyflogwr gyfateb faint bynnag rydych yn ei godi neu hyd yn oed roi rhodd i chi? Cofiwch, nid oes raid i chi gymryd rhan mewn digwyddiad i godi arian i ni, gallwch fanteisio ar rywbeth sy'n bodoli eisoes – a yw eich tafarn leol eisoes yn cynnal cwis? A fyddant yn fodlon rhoi'r derbyniadau neu elw i chi? Gofynnwch i'ch Clwb Rotari, Merched y Wawr neu Glwb Llewod lleol i annog eu haelodau i gymryd rhan mewn digwyddiad ar ein rhan. I gael rhagor o wybodaeth am ein digwyddiadau a syniadau codi arian, gyrrwch e-bost atom i: fundraisers-support@rspca.org.uk

GWNEWCH RYWBETH

Rhowch gartref neu maethwch anifail o un o'n canolfannau neu ganghennau, ewch i: www.rspca.org.uk/findapet

Gwirfoddolwch i ni, ewch i: www.rspca.org.uk/volunteer i weld rhai o'r cyfleoedd yr ydym yn recriwtio iddynt ar hyn o bryd. Rydym yn chwilio yn benodol am Siaradwyr Gwirfoddol i fynd i ysgolion: www.rspca.org.uk/volunteerspeaker – gweler y dudalen hon am ragor o fanylion.

YN EICH ARDAL

Mae canghennau lleol yr RSPCA wedi'u rhedeg gan ymddiriedolaethau gwirfoddol sy'n dylanwadu ar sut rydym yn gofalu am anifeiliaid ac yn atal creulondeb iddynt yn lleol. Mae rhagor o wybodaeth ynghylch dod yn ymddiriedolwr cangen i'w chael yn: www.rspca.org.uk/branchtrustee
Edrychwch beth rydym yn ei wneud yng Nghymru: www.rspca.cymru

GWARIWCH A CHYNILWCH

Prynwch yswiriant anifeiliaid anwes MORE TH>N – rydym yn cael rhodd am bob polisi sy'n cael ei werthu, ewch i: www.rspca.org.uk/petinsurance

Prynwch roddion ac anrhegion elusennol, bwyd ac ategolion yr RSPCA i anifeiliaid o'n Siop ar-lein, ewch i: www.shop.rspca.org.uk

Chwiliwch am label lles uwch RSPCA Assured ar gynnyrch bwyd wrth siopa a bwyta allan, ewch i: www.rspcaassured.org.uk/where-to-buy/map i weld ble i siopa.

Gofynnwch i'ch archfarchnad stocio'r cynnyrch bwyd lles uwch RSPCA Assured yr ydych am eu prynu: www.rspcaassured.org.uk/get-involved/lobby-your-supermarket

Archebwch wyliau bwthyn a byddwn yn cael 10 y cant o'r archeb, ewch i: www.chooseacottage.co.uk/rca neu ffoniwch: 0345 268 8714.

BYDDWCH YN GYMDEITHASOL

Dilynwch ni ar Facebook: www.facebook.com/RSPCAcymru

Dilynwch ni ar Twitter: www.twitter.com/RSPCAcymru

Gwylwch ein ffilmiau ar: www.youtube.com/RSPCAcymru

Mae eich rhoddion hael mewn amser, arian a chymorth yn golygu y gallwn gynllunio ymlaen llaw ac ystyried yn fanwl y ffordd orau o ddefnyddio ein hadnoddau er lles anifeiliaid.

CHWARAEWCH

Chwaraewch Loteri Wythnosol yr RSPCA a chodi arian i anifeiliaid ar yr un pryd, ewch i: www.rspca.org.uk/lottery

YMGYRCHWCH DROSOM

Rydym yn ymgyrchu i wneud y byd yn lle gwell i anifeiliaid. Gwnewch rywbeth a helpwch ni drwy fynd i: www.rspca.cymru/campaigns

EWCH YN WYRDD

Ewch ag unrhyw nwyddau nad ydych eu heisio i un o 300+ o siopau elusen yr RSPCA, ewch i: www.rspca.org.uk/inyourarea i gael hyd i'ch siop agosaf.

Gallwch ailgylchu cetrîs inc er budd yr RSPCA. Ffoniwch 0800 091 0696 neu ewch i: www.therecyclingfactory.com/rspca

Ailgylchwch gemwaith wedi torri ac nad ydych eu heisio, papurau arian y wlad hon neu dramor, stampiau, ffonau symudol a theclynnau. Ffoniwch: 0800 633 5323 neu ewch i: www.recyclingforgoodcauses.org/rspca

YMWUNWCH Â NI

I ymuno â'r RSPCA, ewch i: www.rspca.org.uk/joinus

Gall plant 8-12 oed danysgrifio i'r cylchgrawn animal action. Ewch i: www.rspca.org.uk/theclub

Neu i bobl ifanc yn eu harddegau: <https://young.rspca.org.uk/teens>

Mae Gwobrau Ffotograffwyr Ifanc yr RSPCA yn agored i unrhyw un sy'n 18 oed neu'n iau. Nod y gystadleuaeth yw annog diddordeb pobl ifanc mewn ffotograffiaeth ynghyd â'u gwerthfawrogiad a'u dealltwriaeth o'r anifeiliaid o'u cwrmpas. Ewch i: www.rspca.org.uk/ypa i weld lluniau enillwyr y gorffennol a sut i ymgeisio yn 2017.

BWYDWCH EICH ANIFEILIAID ANWES

Prynwch fwyd anifeiliaid anwes yr RSPCA i'ch cathod, cŵn, moch cwta a chwingod – mae'r bwyd hwn wedi'i gynllunio gan arbenigwyr. Mae'r bwyd i gathod a chŵn yn 'gyflawn', sy'n golygu eu bod yn cynnwys popeth sydd ei angen ar eich anifeiliaid anwes i'w cadw'n iach. Ewch i: shop.rspca.org.uk/pet-food

Llun y clawr: RSPCA Cymru

Cymdeithas Frenhinol er Atal Creulondeb i Anifeiliaid – Cymru
6, Cae Gwyrdd, Parc Busnes Greenmeadow Spring, Caerdydd CF15 7AB
0300 1234 999 www.rspca.cymru www.politicalanimal.wales

[facebook.com/RSPCAcymru](https://www.facebook.com/RSPCAcymru) [@RSPCAcymru](https://twitter.com/RSPCAcymru) [youtube.com/RSPCAcymru](https://www.youtube.com/RSPCAcymru)

Mae'r RSPCA yn helpu anifeiliaid yng Nghymru a Lloegr. Elusen gofrestrdig rhif: 219099.
Drwy roddion y cyhoedd yn unig y mae'r RSPCA yn bodoli.

Hawlfraint © 2017 RSPCA. Cedwir pob hawl. Ni chaniateir atgynhyrchu na defnyddio'r deunydd hwn mewn unrhyw fodd o gwbl heb ganiatâd ysgrifenedig penodol yr RSPCA i wneud hynny.

Argraffwyd ar ddeunydd wedi'i ailgylchu 100% yn defnyddio prosesau sy'n gyfeillgar i'r amgylchedd